

BRASSÓI LAPOK

Szerkesztőség * Kiadóhivatal * Nyomda
BRASSÓ, KAPU-ÚCCA 64-66 SZÁM

POLITIKAI NAPILAP

TELEFON-INTERURBAN: Szerkesztőség és kiadóhivatal 1-77 és 82 szám

XXXIV. évtolyam 233. szám

Főszerkesztő
SZELE BÉLA dr.

Péntek, 1928 október hó 12.

A külföldi munkások kilencven százalékát kiutasítják az országból

Kik maradhatnak tovább az országban és kiknek kell eltávozniuk három hónapon belül

Bukarest. (A Brassói Lapok szerkesztőségétől.) A munkaügyi minisztérium ma elküldte az összes munkaügyi inspektorátusoknak azon utasításokat, amelyek alapján az idegenek tartózkodási engedélyét felül fogják vizsgálni. A minisztérium rendelkezése szerint október tizedikéig az összes idegeneknek be kellett nyújtaniuk okmányait és ugyanezen a napon már megkezdik a munkaügyi inspektorátusok a benyújtott okmányok felülvizsgálását. A minisztérium utasítása szerint ez az idegen revízió nagyon szigorú lesz és a jelek szerint az idegen munkások kilencven százalékát ki fogják utasítani az országból.

AKIKNEK NEM HOSSZABBITJÁK
MEG TARTÓZKODÁSI ENGEDÉLYEIKET.

A munkaügyi minisztérium utasítása alapján nem hosszabbítják meg tartózkodási engedélyüket a következő munkásoknak:

Kereskedelmi vállalatok alkalmazottai (irodai tisztviselők és eladással foglalkozó kereskedősegédek).

Mérnökök és vegyészek (ezen alkalmazottakkal csak nagyon jól megokolt esetekben fognak kivételt tenni és csak abban az esetben, ha a központi bevándorlási bizottság kedvezően dönt ügyükben).

Mechanikusok és mechanikus-tanonok, kivételt képeznek üzemi vezető mechanikusok.

Molnárok (kivételt képeznek malmok vezetői)

Villany, vízvezetési, gáz- és csatorna-szerelők

Petroleum munkások és petroleum-termékekben foglalkoztatott munkások (kivételt képeznek az üzemi főnökök.)

Cukor és csokoládégyári munkások (kivételt képeznek az üzemi főnökök.)

Bőrgyári munkások (kivételt csak jól megokolt esetekben fognak tenni a központi bevándorlási bizottság engedélyével).

Lakatosok, kovácsok, bádgosok, vasaszerelők és vasöntő munkások, (kivételt csak megokolt esetekben fognak tenni a központi bevándorlási bizottság engedélyével).

Ácsok, pintérek, kerékgyártók, asztalosok, fa-megmunkáló munkások, férfi és női szabók, kalapkészítők, (kivételt csak nagyobb ruhagyárak üzemi vezetőivel fognak tenni.)

Cipészek (csak cipőgyárak művezetői kaphatnak tartózkodási engedélyt.)

Fehérnemű készítőik és hímzők (kivételt képeznek nagyobb gyárak üzemi vezetői.)

Kőművesek, festők, mázólok, nyomdászok (kivételt képeznek a litográfusok és cinkográfusok.)

Könyvkötők és képkeretkészítők.

Sörgyári és likörgyári munkások (kivételt képeznek az üzemi vezetőik.)

Pékek, mészárosok, szőlőzők, kertészek, (kivételt képeznek a diplomás kertészek.)

Agronomok, erdészek, piaci árusok.

Cipőtisztítók, borhályok, fodrászok, pincérek, pincérnők, akár szállodákban, vagy vendéglőkben vannak alkalmazva.

És nem tanult munkás tehát a napszámosok.

MIKOR KELL A FENTI MUNKA-SOKNAK ELHAGYNI AZ ORSZÁGOT?

Abban az esetben, ha a külföldi munkásnak már lejárt a tartózkodási engedélye, vagy már előbb nem kapott tartózkodási engedélyt és most mégis az általános revízió alkalmával benyújtotta a kérvényét az okmányait együtt, ezen külföldiek most azonnal visszakapják az okmányait és felszólítják őket,

hogy azonnal hagyják el az ország területét. Ezek lesznek tehát az első, akiknek el kell hagyni az országot.

Azon munkások, kik benyújtották okmányukat és a „kék cédulájuk“ érvényessége még nem járt le, visszakapják okmányukat és mint utolsó terminusig addig maradhatnak az országban, ameddig a tartózkodási engedélyük érvényesül. Ha tartózkodási engedélyük lejár, újabb meghosszabbítást nem kaphatnak.

Mindazon többi munkások pedig, akiknek a mostani revízió alkalmával fognak a sorsáról dönteni és nem hosszabbítják meg tartózkodási engedélyüket,

a kérvényük elintézésétől számított három hónapon belül el kell hagyniuk az országot.

A kiutasításra ítélt külföldi munkásokkal együtt a külföldi felesége és kiskorú gyermeke is el kell, hogy hagyja az országot. Abban az esetben, ha nagykorú gyermeke van, ez külön tartózkodási engedélyt kaphat és foglalkozása szerint külön elbírásban részesül, hogy ittmaradhat-e az országban, vagy pedig neki is el kell távoznia.

A kiutasításra ítélt külföldi munkásnak jogában áll a kiutasítás ellen felelkezni az illetékes munkaügyi inspektorátushoz azon három hónap alatt, amíg még itt tartózkodik az országban, illetve ameddig a tartózkodási engedélye még érvényes.

Az idegenek, amikor benyújtották okmányukat, egy ideiglenes igazolványt kapnak. Ha a revíziós munkálatok megtörténtek, a bizottságok ki fogják osztani az elintézt kérvényeket és okmányokat a területi szigorancia emberei által.

KIK KAPHATNAK HÁROM ÉVI
TARTÓZKODÁSI ENGEDÉLYT?

Három évig terjedő tartózkodási engedélyt a következő idegenek kaphatnak:

Kik maradhatnak az országban 1929 szeptember 30-ig?

1. Egy éves tartózkodási engedélyt általában mindazon idegenek meg fogják kapni, akiknek a tartózkodási engedélyük az idén, július 1-én, illetve szeptember 30-án lejárt és a tartózkodási engedélyükre nincs rávezetve, hogy többet azt nem lehet meghosszabbítani. Azonban ezt az egy éves tartózkodási engedélyt nem kaphatják meg abban az esetben, ha a fentebb felsorolt foglalkozási ágakat üzlik.

2. Itt maradhatnak még egy évig az országban azon kereskedelmi, vagy ipari vállalat tulajdonosai, akik ugyan nem felelnek meg az előbb felsorolt feltételeknek, azonban be tudják bizonyítani, hogy bejegyzett cégük van.

A munkaügyi minisztériumnak ez a rendelete bizonyára óriási feltűnést fog kelteni nemcsak az országban, hanem a határokon túl is. E rendelet szerint három hónap alatt el kell hagyniuk az országot az összes idegen munkásoknak és csak nagyon kevesen esnek a kedvezményes kvótába.

A rendelet legfeltűnőbb intézkedése azonban az országban született idegenekre vonatkozik. A rendelet szerint az országban született idegenek csak három évig maradhatnak még itt az országban. Ez a pont jogos aggodalmat kelthet mindazon „idegenekben“, akik kimaradtak az állampolgársági listából és ma idegeneknek tekinthetők. Ugyancsak nagyon különös a rendelet azon intézkedése, hogy azon „idegenek“, akik a román hadseregben szolgáltak, csupán csak három évig maradhatnak az országban. Nagyon érdekes volna megtudni hogy kikre vonatkozik a minisztérium ezen rendelkezése. Tudomásunk szerint, az állampolgársági listából kifelejtett „idegeneket“

1. Idegenek akik itt születtek és állandóan itt tartózkodtak az országban. Abban az esetben, ha katonai szolgálat, vagy tanulmány folytatása miatt két évnél rövidebb időre el is hagyták az országot, ezt úgy tekintik, mintha állandóan az országban tartózkodtak volna. De azok, akik itt születtek az országban, illetve a csatolt területeken, de időközben valamely utódállamba optálási kérvényt nyújtottak be, nem kaphatnak három évi tartózkodási engedélyt, hanem foglalkozásuk szerinti kategória alapján kaphatnak tartózkodási engedélyt.

2. Mindazok, akik a román hadseregben szolgáltak, vagy pedig a román hadseregben harcoltak, a háború alatt

3. Mindazon románial származású egyének, akik ma valamely külföldi állam polgárai és külföldi utlévelél bírnak.

KÉT ÉVIG MARADHATNAK AZ
ORSZÁGBAN.

Azok az idegen állampolgárok, akik még 1914 július előtt itt laktak az országban és csak a háború alatt voltak távol az országból, két évig még itt maradhatnak az országban (de ezen jogot nem élvezhetik azok, akik időközben valamely más utódállam részére optáltak.)

2. Mindazon idegenek, akik 1928 október elsejéig román nemzetiségű leányt vettek el feleségül.

3. Mindazon iparvállalat tulajdonosa, aki iparpártolási kedvezményben részesült és a külföldi tőkével dolgozó ipari részvénytársaságok vezérigazgatói.

4. Mindazon idegenek, akiknek bankvállalatuk, biztosító intézetük, vagy gazdasági készülékekkel foglalkozó vállalatuk, esetleg szállító vállalatuk van, vagy utazó ügynökeik vannak.

5. Továbbá minden kereskedő, aki törvényszéki bizonyítvány által be tudja bizonyítani, hogy őt esztendője törvényileg bejegyzett cége van és azóta megszaktítás nélkül folytatta kereskedelmi vagy ipari vállalatát.

a katonai hatóságok rendszeresen katonai szolgálatra hívták be és most a munkaügyi minisztérium a katonaságnál eltöltött két évet egy hároméves tartózkodási engedéllyel viszonozza.

Igen nagy aggodalomra ad okot, hogy csak két éves tartózkodási engedélyt adnak azon „idegeneknek“, akik a háború előtt ugyan már az országban laktak, de a háború alatt nem tartózkodtak itt és csupán a háború után jöttek vissza. Rengeteg azon erdélyiek száma, akik a háború kezdetén bevonultak katonának és csak a forradalmak után szereltek le. És abban az esetben, ha egy ilyen egyén véletlenül kimaradt az állampolgársági listából, akkor most ki lehet téve annak, hogy két év múlva vándorbotot vehet a kezébe.

Ez a miniszteri utasítás teljesen elfelejtkezett a naturalizált polgárokról. Ugyanis az a rendelet, mely az idegeneket felhívta a revízióra, a naturalizált polgároknak is kötelességévé tette, hogy jelentkezzenek. És abban az esetben, ha a naturalizált polgárokra nézve nem tartalmaz az utasítás külön pontokat, akkor az általános pontok szerint fogják a különböző bizottságok őket megítélni és könnyen ki lehetnek téve annak, főleg akkor, ha a kiutasításra ítélt foglalkozási ágat üzlik, hogy kiutasítják őket az országból.

Most még csak az a kérdés, hogy a különböző bizottságok hogyan fogják végrehajtani a miniszteri utasítást, de már ez utasítás alapján előre látható, hogy három hónap múlva többszáz ezren lesznek kénytelenek elhagyni az országot.

Reorganizáció és gazdasági konszolidáció helyett emberhajtsza következik.

Egy érdekes ember, aki évek óta bolonddá tartja egész Ausztriát

Winkler Ernő, az „aranytöltőtoll-király” csínytevései

(A Brassói Lapok bécsi szerkesztőségétől.)
A napokban az egész európai sajtót bejárta egy a Raxon történt borzalmas tragédia híre. A bécsi lapok óriási tudósításokban beszámoltak arról, hogy két fiatal leány, Hildegard és Erika, az egyik Berlinből, a másik Budapestről, közös elhatározással öngyilkosságot követtek el és hátrahagyott leveleikben, amelyek közül az egyiket Reinhardt Miksának, a világhírű rendezőnek címezték, megírták, hogy nem bírják tovább elviselni az életet, mivel Hildegardot egy budapesti báró elcsábította és cserben hagyta. A csendőrség a Rax hegységben napokig nyomozott a két leány holtteste után, végre kiderült, hogy a drámát Winkler Ernő, az „aranytöltőtoll-király” rendezte. Winkler Ernő már évek óta vezeti orránál fogva a bécsi rendőrséget, a bécsi sajtót és egész Ausztriát. Olykor lecsukják, vagy néhány hétre tébolydába internálják, végeredményben azonban a hatóságok tehetetlenek ezzel az eredeti emberrel szemben és minduntalan bedűlnék neki. Winkler Ernő ugyanis életcéljául tűzte ki a hatóságok bosszantását. — Néhány év előtt ugyanis Winkler, akinek töltőtoll-üzlete van a bécsi belváros egyik legelőkelőbb utcájában, a Kohlmarkton, egy nagyobb tétel töltőtollat vásárolt. Később kiderült, hogy az eladó a töltőtollakat lopta, mire az ügyészség Winkler ellen is vádat emelt orgazdaság címén. A bíróság Winklert elítélte, annak ellenére, hogy az „aranytöltőtoll-király” avval érvelt, hogy nem volt tudomása arról, hogy lopott holmit vásárolt. — Winkler az elítéltezt felfalagaszokban igazságtalannak, „Justizmord”-nak minősítette és közölte Bécs város lakosságával, hogy hadat üzen a rendőrségnek és a bíróságoknak. — Winkler ezt a hadüzenetet be is tartotta és azóta egyre-másra meglepetések érik az osztrák hatóságokat, sőt a lapok és ezeknek nyomán a külföldi újságok is bedőltek Winklernek.

Az „aranytöltőtoll-király” első csínytevéseit 1926. szeptemberében követte el. Egy szép napon az Anniger hegységben, az ugynevezett huszár-templom közelében 1 bőröndöt találtak, amelynek tartalma egy grófi koronával ékesített névjegy volt a következő felirással:

GRAF EDGARD HENCKEL
Freiherr von Donnersmark,
Fideikomisssherr auf Beuten

A névjegy másik oldalán az a közlés volt olvasható, hogy aki megtalálja ennek a névjegynek öngyilkossá lett tulajdonosát, az 100 ezer aranymárka jutalomban részesül. A turista nyomban a csendőrségre sietett, amely megindította a nyomozást, néhány nap múlva azonban kiderült, hogy az állítólagos sziléziai hűbérur öngyilkossága valótlan, az egész nem egyéb Winkler Ernő csínytevése.

Néhány nap múlva egy másik ügygel kapcsolatban foglalkozott a bécsi sajtó az „aranytöltőtoll-király”. Winkler eltűnt Bécsből és tudatta a lapokkal, hogy „befejezi földi életét”, Carnuntumba megy, ahol öngyilkosságot követ el. A rendőrség újból nyomozást indított, Winklert egy hétig nem sikerült megtalálni, azonban egy hét múlva jelentkezett és újabb próklamációban közölte, ahol öngyilkosságot nem talált alkalmas környezetnek a földi élet befejezésére és ezért elhatározta, hogy egyelőre inkább továbbra életben marad.

Az azóta eltelt időben Winkler még egy csomó hasonló csínytevést követett el. Így ismételt névtelen levelekben jelentkezett különböző hatóságoknál, mint ki nem nyomozott rablógyilkosságok elkövetője. Leveleket írt nagy esküdtszéki perek elnökeihez és tanácsokat adott nekik tanuk kihallgatására.

A tavalyi július 15-iki bécsi forradalom után Karl Kraus, a híres bécsi író falragaszokat bocsátott ki, amelyben Schober rendőrfő-

nököt lemondásra szólította fel a következő mondattal:

Bécs rendőrfőnökének!

Ezennel felszólítom, hogy mondjon lel

Karl Kraus.

Másnap ugyanolyan nagyságban és ugyanolyan betűkből szedve a fenti falragasz mellett az alábbi plakát volt olvasható:

Bethlen gróf magyar miniszterelnök és Nagy Emil exminiszter harca

A miniszterelnök kijelenti, hogy az ő személyét érintő rágalmakért büntetőbíróság elé állítja Nagy Emilt

Budapest. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A nagykanizsai választói gyűlésen Kállay jelöltön kívül Nagy Emil exminiszter is beszédet tartott. Ebben a beszédben heves támadást intézett a kormány és Bethlen miniszterelnök ellen, több súlyos kijelentést tett s a többiek közt a következőket mondotta:

— Ha a mai rendszer fennmarad, nem lehet más vége, mint az újabb felfordulás. A miniszterelnök, mint öreg fiú, túlélté magát. Nem nevezhetem Magyarországot másnak, csak pajtasok országának. Megmondom nyíltan, hogy a revízió főellenségének a kormányt tartom. A miniszterelnököt szolgálalkú hada veszi körül, minden kormánypárti képviselő cselédkönyvet kap, abba beleírják.

Nagy Emil kijelentéseiről illetékes helyen nyilatkozatot adtak ki. A nyilatkozat szerint Nagy Emil kirohanásaival és durva frázisaival nem érdemes foglalkozni. Egyébként is közis-

Egy kihágási ügyben a napokban Winklernek újból vádlottként kellett volna megjelennie az I. kerületi bíróság előtt. Winkler azonban nem jött el a tárgyalásra, hanem ismeretlen helyre elutazott. Bécsből, egyúttal újabb próklamációban tudatta Bécs városának lakosságával, hogy többé semmiféle minőségben nem lépi át a bíróságok épületét, mivel erre önmagának becsületszavát adta.

A tárgyalást vezető bíró kénytelen volt elnapoló határozatot hozni és egyben Winkler ellen elfogatási parancsot adtak ki.

mert dolog, hogy Nagy Emil angliai szereplése sokat ártott a magyar ügynek.

A hivatalos nyilatkozatra Nagy Emil az Esti Kurirban válaszol. Kijelenti, hogy Angliában nem folytatja revíziós működését mindaddig, amíg Zichy Rubido gróf a londoni követ.

— Inkább itthon fogok dolgozni a reakciós rendszer megbuktatásán, ami a demokratikus nemzetek rokonszenvének az akadály.

Bethlen miniszterelnök is nyilatkozik

A Magyar Távirati Irodának Bethlen miniszterelnök ma kijelentette:

— Nagy Emil nyilatkozatának politikai részével nem kívánok foglalkozni, de az én személyemmel kapcsolatban hangoztatott rágalmaikat a bíróság elé viszem.

Coty parfümgyáros levelet írt Nagyváradra, amelyben egy elmebetegre ruházta képviselőjét

Csak arra kérte Grósz Sándort, hogy ne levelezzen magyar nyelven

Nagyvárad. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Nagyváradon mindenki ismeri Grósz Sándort, akinek legutóbb Parlagi Lajos szingizmatóval volt egy kellemetlen esete. Grósz 1000 dollár elcsúsztatásáért feljelentette Parlagit. Grósz Sándor bizonyos kancsi heringekből kifolyólag ezer dollárt követelt vissza a népszerű szindikáttól. Azt állította Grósz Sándor, hogy 1000 dollárt adott át megörzés végett Parlaginak, aki nem akarta a pénzt, amikor az általa rendelt 2 vagon kancsi hering kiváltásáról volt szó, visszaadni. Ennek a nagyvállalkozó Grósznak üzleti komolyságát bizonyosan emelni fogja az a levél, amelyet Párisból írt neki Coty parfümgyáros és ebben

a levélben Coty elfogadja Grósz Sándor feltételeit az itteni képviseletre vonatkozóan.

Grósz nagyvállalkozó, amint az egy jószellemű üzletemberhez illik is, valószínűleg onnan nyert impulzust a Cotyval való üzleti összeköttetés felvételére, hogy olvasta azt az elkeseredett harcot, amelyet a magyarországi droguisták Coty ellen kifejtettek. Grósz tehát levelet írt a parfüm párisi Fordjának és a levél jókor érkezett.

Coty talán meg is örült azoknak a nagyszerű kondícióknak, amelyekkel Grósz Sándor az ő Magyarországon ért vesztéséért kárpótolni igyekezett, hiszen Coty új összeköttetése mindjárt a legjobb auspiciumok között indult, mert Grósz ur egyszerre öt vagon pudert és tíz hektó parfümöt rendelt Coty gyárából.

Természetesen jelezte levelében azt is, hogy bankja útján az ellenértéket, azt a néhány jelentéktelen milliót rögtön átutalhatja. Coty válaszelevelét a legnagyobb tisztelettel olvasták el az egyik váradai patikában, ahová Grósz Sándor azért vitte be, hogy lefordítsa a francia szöveget.

Válaszelevelében Coty csak egy momentum ellen emel kifogást, felkéri Grószt, hogy magyarul ne írjon, mert a magyar nyelvet nem ismerik és nem használják és a jövőben nem lesz

Bécs rendőrfőnökének!

Ezennel felszólítom, hogy ne mondjon lel

Winkler Ernő

aranytöltőtoll-király.

módjukban, hogy magyarnyelvű leveleire válaszolhassanak.

Coty és Grósz Sándor között tehát az üzlet perfekt. Grósz ur különben legjobbkor érkezett a nagyváradai gyógyszerészárba is, ahol két újabb rendelést kapott

egy vagon kövér szunyogra, a szunyogzsír kioltásához céljából és egy vagon him piócára.

A him piócákat illetően különben egy kis változás történt a rendelésben, mert a patikus utólag egy fél vagon nőstény piócat is rendelt. Nehogy a hímek túlságosan unatkozzanak. A gyógyszerészeknek szintén lett volna valami megbízatása:

— Egy vagon sóhajlás és egy vagon csók nem állna rendelkezésére?

— Ugyan kérem, ne tartson bolondnak... Cotynak tehát ezert nem fáj a magyar boykott. Majd kárpótolja az elvesztett üzletekért a szegény nagyváradai elmebeteg.

Az új Rapid csak Nagyváradig közlekedik

Bukarest. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A Curentul értesülése szerint az új erdélyi villámvasút próbautja Bukarest és Szatmár között a legnagyobb sikerrel végződött s ennek következtében még e hó végén forgalomba helyezik a „Rapid” expresszt, amely azonban csak Nagyváradig, illetve Nagyváradon át Budapestig fog közlekedni.

A vonat az eddigi tervek szerint reggel 6 óra 55 perckor indul Bukarestből és este 7 óra 20 perckor érkezik Nagyváradra, Budapestre pedig 11 órakor fut majd be. Az ellenvonat reggel 6 óra 15 perckor indul Budapestről és 11.50-kor érkezik Nagyváradra.

Ezt a hírt, amely nem hivatalos forrásból származik, fenntartással közöljük, mivel nem valószínű, hogy a CFR elejtene a Prágával való expresszösszeköttetés tervét s a Rapid vonalából kihagyná Észak-erdélyt, amelynek pedig elsőrangú szüksége volna egy a regáttal való kitűnő összeköttetésre.

Nagyon keveset használt,
legújabb típusu, modern

SOKSZOROSÍTÓ

GÉP (Gesteiner gyártmány)
kedvező feltételek mellett
eladó. Cím a kiadóban.

Beláthatatlan következményei lehetnek a francia-amerikai diplomáciai afférnak

Mentgetőzik a francia rendőrség: nem utasította ki Horant, csak barátságosan felszólította, hogy hagyja el az országot — A párisi ügyvivő jelentése nyomán a washingtoni külügyminisztérium tiltakozó jegyzékre készül

New York. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Legutóbbi számunkban megemlékeztünk arról az éles diplomáciai afferról, amely Franciaország és az Egyesült Államok között keletkezett Horan amerikai újságíró letartóztatása és kiutasítása miatt. Horan újságíró talán az utolsó évszázad legnagyobb újságírói teljesítményét vitte véghez, amikor még egyelőre még ki nem derített módon megszerezte az angol-francia titkos flottaegyezmény hiteles szövegét s a francia diplomácia legnagyobb megrökönyödésére Amerikában nyilvánosságra hozta.

Ekkora szégyen és megcsufolás rég nem érte a francia diplomáciát. Az az eljárás azonban, amit Franciaország Horan ellen alkalmazott, talán még példátlanabb és súlyosabb jelentőségű, mint magának a titkos egyezménynek a megszerzése és leközlése. Horan újságírói hivatását teljesítette és államának is megbecsülhetetlen szolgálatokat tett s ha a francia diplomáciában egy csöppnyi lovagias érzés van, szégyenkezve beismerni levetését s nem a kötelességet ragyogóan teljesítő újságíró áll bosszút, hanem saját diplomáciai karában keresi meg a bűnösöket. Az eljárás súlyosságát tetézi az is, hogy az affér, amelynek most már beláthatatlan következményei lehetnek, két egymással barátságos viszonyban élő állam között tört ki.

Mindezt igen elítélő hangon állapítja meg az amerikai sajtó. A letartóztatás és a kiutasítás híre a legnagyobb felháborodást váltotta ki az amerikai közvéleményben s a felháborodásnak olyan elemi ereje volt, hogy az amerikai diplomácia sem térhetett napirendre a dolog fölött.

A párisi amerikai követség intervenciója után az amerikai külügyminisztérium is megmozdult és washingtoni jelentés szerint tiltakozó jegyzéket intéz Franciaországhoz Horan letartóztatása és megfenyegetése miatt.

Amerikában az a vélemény, hogy az ügyből súlyos diplomáciai bonyodalmak fejlődhetnek ki.

A francia külügyminisztérium a párisi amerikai ügyvivő átiratára nyomban válaszolt és mindenképpen mentetgetni igyekszik tettét. Kijelenti, hogy Horant nem tartóztatták le, mindössze kihallgatták s az elutasításához pedig önmaga járult hozzá. Nincs tehát szó kiutasításról, a francia rendőrség csak óhajt fejezte ki, hogy szeretné, ha Horan elhagyná az ország területét és az újságíró eleget tett a rendőrség óhajának. Ez a válasz, amit az ügyvivő kábelben jelentett le Washingtonba, természetesen nem elégítette ki az amerikai külügyminisztériumot és ezért vált szükségessé a tiltakozó jegyzék, amely kínos helyzetbe fogja hozni a francia kormányt.

A newyorki sajtó egyhangú felháborodásának vezértónusát Villiam Rudolf amerikai újságíró feltűnést keltő cikke adja meg. Az újságíró a legélesebb hangon támadja Franciaországot az Associated Pressben. Nem lehet megérteni, írja Villiam Rudolf, hogy miért van annyira megrémülve Franciaország a titkos egyezmény leközlése miatt, ha az az egyezmény Franciaországra valóban nem tartalmaz semmi megszegett titkot. Az amerikai nép tisztán látja azt a viszonyt, ami Franciaországot az Unióhoz köti és azt is tudja, hogy Franciaország hajlandó minden kombinációra, amely az Unióra káros lehet. Hearst Horan ragyogó szolgálatot tett az amerikai közvé-

ménynek, amikor nyilvánosságra hozta a titkos egyezményt, mert megtisztította a légkört és Franciaországot is tisztázta a gyanu alól, hogy a szerződés még rosszabb, mint hitték.

Az amerikai nép kárhóztatja a titkos diplomáciát, amely előidézte a világháborút

és Franciaország jól tenné, ha belátná, hogy titkos diplomáciaja igen könnyen boríthatja mégegyszer lángba a világot, de akkor nem számíthat majd Amerika támogatására.

Venizelosz kijelentette, hogy a balkáni államok készek a neuilly-i szerződés revíziójára

A görög miniszterelnök meghosszabbította belgrádi tartózkodását

Belgrád. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Venizelosz görög miniszterelnök belgrádi tartózkodását váratlanul meghosszabbította. Tegnapra tervezték Venizelosznak Somenkovics jugoszláv külügyminiszterrel való tárgyalását, de mára tolták ki. Tegnap este két óra hosszat tartó kihallgatáson volt a királynál. Ma Korosec miniszterelnökkel ebédel, este pedig a görög követségen lesz fogadás. A király valószínűleg csütörtökre vacsorára hívja meg Venizeloszt.

Venizelosz tegnap nyilatkozott a Pravda

tudósítójának s a többek között Bulgária is szóba került.

— Mi leszünk az első — mondotta, — akik felhívjuk Bulgáriát az egész Balkán érdekében való csatlakozásra. Ennek érdekében

hajlandók és készek vagyunk a neuilly-i szerződés revíziójára.

Bulgáriának meg kell adni minden könnyítést kivittele és kereskedelme részére.

A mai élet — a pszichológus szemüvegén át

Lehet-e a világot ideális erkölcsi szempontok szerint megszervezni? A modern ember lelke bizonytalanra vált — Utolsó versenytutás Amerika és Európa közt — Kétségbeesett törekvés az öntudat győzelméért — C. G. Jung előadása

Bécs. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A pszichoanalízisnek egyik nagy tudósa, C. G. Jung svájci professzor tartott most előadást Bécsben. Jung nem tartozik az úgynevezett ortodox freudisták közé és Freud környezetében többek vannak, akik nem értenek egyet Jung elméletével, végeredményben azonban a svájci tudós egyik legsúlyosabb egyénisége a pszichoanalízis tudományának.

Freud fedezte fel a pszichiátra új módszereit, — mondotta Jung. — E módszereknek a lényege: a tudatalatti, elfojtott, lelki komplexumok felszínre hozása, a gátlások és elfojtások feloldása. Freudnak ezek a felfedezései ma már az emberiség közkinccsei. Amit ő megta-
lált és felfedezett: alapja a pszichoanalízisnek, kiinduló pontja számos modern új kísérletnek. Ma már számos pszichoanalitikai módszer van, amelyeknek hívei bizonyos fokig harcban is állanak egymással. Ettől nem szabad megijedni. Ha egy betegre annyi mindenféle orvosság van, az csupán annyit jelent, hogy az egyes orvosságok egymagukban nem tökéletes gyógyerejűek, hanem össze kell őket egyeztetni. De mindezek a gyógyszerek túl vannak a pszichoanalízisnek örökérvényű és megingathatatlan szabályai.

Azt fejtegette ezután, hogy minden pszichoanalitikus kezelés négy fázisból áll. Az első fázis: önbeismerésre bírni, meggyógyítani a beteget. A második: az illy módon megmutatott lelki problémák és komplexumok tisztázása. A harmadik állomás a beteg lelki nevelése, végül pedig: a tudatossá tetti komplexumok és válságok, a felszínre hozott, gyakran társadalomellenes ösztönök szublimálása, átalakítása hasznos, használható lelki tulajdonságokká.

Méreg a lélekben

— Tudat alá fojtott válságok és komplexumok ugyanazt a szerepet játszik a lélekben, mint a testben a lappangó méreg. Ez a lappangó komplexum nemcsak az álomban nyilvánkozik meg, hanem éber állapotban is. A mindennapi élet különböző apróbb öntudatzavarai mind erre vezethetők vissza. Így ha valaki elfelejt bizonyos neveket, vagy adatokat, egészen másra emlékszik, mint amit mondtak neki, egyes előtte elhangzott szavakat másképpen hall meg, mind a gátlások következményei. De ezekre a lelki elfojtásokra vezethető vissza a gyakran teljesen oktan öngyilkossági vágy.

bizonyos szédülési rohamok, amelyek az embereket exponált helyeken, tágas tereken érik, vagy ennek az ellentéte: a veszedelmes akrobatikus mutatványok vágya. A pszichoanalízis tulajdonképpen tudományosan újra felfedez egy régi igazságot, hogy szükség van a katharizásra, szükség van a megtisztulásra, a lélek teljes önbeismerésére. A beteg rendszerint való-
ságos erkölcsi börtönbe, vagy számkivetésbe veti saját magát és ettől szabadítja meg a pszichoanalízis.

A sötét örvény

Előadása második részében a modern emberiség lelki problémáiról beszélt Jung.

— Élvezzük a haladás áldásait — mondotta, — de viszont megvannak ennek a haladásnak árnyoldalai is, a tudományban, a technikában és a politikában egyaránt. A háborúban sem az egyházak, sem az emberi testvériség eszméi, sem a nemzeti szociáldemokrácia nem állották ki a tűzpróbát. A modern ember lelke végzetes megrázkódtatáson ment át és egészen bizonytalanra vált. Több, mint kérdéses, hogy lehet-e a világot ideális erkölcsi szempontok szerint megszervezni. A modern öntudat teljesen magára maradt s ebben az elhagyatottságban felfedezi a saját árnyoldalait is. Elmúlt már a középkori ember szilárd, biztos lelkinyugalma. Az akkori ember válság esetén a saját lelkébe mélyedt, oda menekült, ott találta meg a nyugalomát. Ma a lélek nem nyugalmas menedékhely, hanem sötét, zavaros örvény, amelyben szörnyű és szennyes dolgokat találunk. Talán a lélek megtisztításától várhatjuk a legfontosabb kérdések megoldását. Annyi bizonyos, hogy a mai embert hallatlanul vonzza a lélek titkos háttere.

Fejtegetéseit így fejezte be:

— A nyugati világ most egyre gyorsabb, amerikai tempót vesz fel. Hallatlan ellentét kezd kifejlődni a külső és belső világ között. Ha kívülről nézzük a dolgokat, a helyzet talán az, hogy az öregedő Európa és a fiatal Amerika között folyik az utolsó versenytutás. Ha pszichológiai szempontból nézzük a dolgot, talán az a helyzet, hogy az egész világon egy egészséges, vagy talán kétségbeesett törekvés küzd most azért, hogy kiszabaduljon a sötét természeti törvények hatalmából és kivívja az ébredést és az öntudat győzelmét a népek mély szunnyadása fölött.

ASTRA APOLLÓ MOZGÓ

Ma szerdán fut utoljára a **SPION** című film.

Szerdától szombatig a legnagyobb és legértékesebb **PAUL WEGENER** film

„A varászló”
(Démon)

lesz vetítve. A film többi főszerepeit: **PETROVICS SVETISLÁV** és **ALICE TERRY** játsszák.

Vasárnaptól

Pat és Patachon

mint erő és szépség, kacagtató vigiáték fut.

1-ma száraz

TÜZIFÁT

azonnal szállít

„ARBOR”

TÜZIFA-VALLALAT

Megrendelések Kapu-utca 66 szám alatt felvételnek

Averescu nem hajlandó becsületbiróság elé menni

A hadakozó generális felsorolja a nemzeti-parasztpárt bűneit

Bukarest. (A Brassói Lapok szerkesztőségétől) A Vajda-Averescu párbaj, mely országszerte nagy feltűnést keltett, véglegesen Vajda győzelmével végződött. Már megírtuk, Vajda azt kérte Averescu generálisától, hogy állítson össze egy becsületbiróságból, melyben csupán Vajda politikai ellenfelei vegyenek részt és Vajda hajlandónak mutatkozt, hogy a becsületbiróság előtt megjelenjen, sőt arra is kötelezte magát, hogy a bíróság ítélete ellen nem fog felelni.

E nobilis ajánlatra ma megérkezett Averescu válasza:

Nem fogadja el Vajda ajánlatát.

Averescu szerint, ha Vajda sértve érzi magát, forduljon a rendes bírósághoz. Egy ilyen becsületbiróság azért nem alkalmas a kérdés eldöntésére, — mondja a generális — mert nem tudná azokat a bizonyos aktákat beszerezni, melyről Averescu előbbi cikkében említést tett. Mintha azokat a titkos okmányokat, melyeket Bratianu Jonel magánkönyvtárában őriznek és melyről Averescunak olyan pontos információja van, a liberálisok nem lennének hajlandók Averescu generálisnak átadni, hogy ő a becsületbiróság előtt azokat bemutathassa.

Vajda megnyerte a párbajt, már csak azért is, mert a generális mai cikke szerint azok a hatalmas vádak nevetségesen összezsugorodnak. Például arról a bizonyos husz millió panamáról ma már Averescu a következőket írja: Abban az esetben, ha valaha szó

volt arról, hogy Vajda kicseréli a földjét egy olyanra, mely jobb minőségű és kedvezőbb helyen fekszik, amely cseréből neki haszna lett volna, akkor erről a tényről kétségtelenül kell hogy az illetékes helyen okmányok legyenek.

Ez a kijelentés mégis másképpen hangzik, mint Averescu első állítása, amikor Vajdát nyíltan és határozottan husz millió lej állami vagyon el tulajdonításával vádolta. És ugyanezen cikkből azt is megtudjuk, hogy Vajda és vele együtt a nemzeti parasztpárt a háború utáni idők óta miért viselkedett hazafiatlanul. Averescu szerint a nemzeti parasztpártnak a következő bűnlajstroma van:

Nem vettek részt a koronázáson.

Nem ismerték el az alkotmányt.

Csupán csak formailag ismerték el a régens tanácsot.

Felhívták az ország lakóit, a polgári ellenállásra.

A kölesön ellen külföldön propagandát csináltak.

Nem vettek részt Besszarabia 10 éves csatlakozási ünnepélyén.

A gyulafehérvári gyűlés szelleme miatt.

Mert összehívtak egy forradalmi ellenparlamentet.

Averescu szerint ez a bűnlajstrom tökéletesen bebizonyítja, úgy Vajda, mint a többi nemzeti parasztpárti vezér hazafiatlan mivoltát.

Egy rejtélyes öngyilkosság története, amelynek részletei csak hónapok múltán tisztázódtak

Budapest. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Május tizenhatodikán titokzatos öngyilkosság történt Márki Hugó budapesti egyetemi magántanár budai lakásán. A kiváló hírnévnek örvendő tudós fogadó szobájában szívenlőtte magát Dániel József képkereskedő. A golyó a külső szivburkolatot furta keresztül s nem okozott azonnali halált. Dániel József még élt, amikor a rendőri bizottság kiszállt az öngyilkosság helyszínére, de titokzatos tette okáról vagy nem tudott, vagy nem akart felvilágosításokat adni. Néhány óra leforgása után aztán kiszenvedett, maga mögött hagyva a sötét dráma fantasztikus kontúrjait, amelyben nemcsak nagyon kellemetlen, de súlyosan kompromittáló szerep jutott Márki Hugó professzornak, akinek lakásán a rejtélyes öngyilkosság lejátszódott.

Akkoriban a magyarországi lapok rendkívül sokat foglalkoztak a tág kombinációkra alapot nyújtó esettel. A rendőrség is buzgó nyomozott, a nyomozásnak azonban minden pozitív eredménye csak annyi volt, hogy Dániel képkereskedő kétségkívül öngyilkosságot követett el, tehát büntényről nincs szó. Függőben maradt még néhány kellemetlen kérdés: miért követett el a gazdagnak ismert kereskedő öngyilkosságot?

És miért hajtotta végre véres tettét éppen a magántanár lakásán.

Márki Hugó nem tudott felvilágosítással szolgálni, pedig ahhoz kérdés sem fért, hogy valamilyen szerepe neki is van Dániel képkereskedő tragédiájában. A rendőrség még egy ideig nyomozott, aztán beszüntette a vizsgálatot. Nem tudta megtalálni a feleletet a felmerült kérdésekre.

Már-már feledésbe merült az egész titokzatos eset, amikor a legzsenszálsabb detektív, a véletlen fellibbentette a fátylat az öngyilkos Dániel József élete titkáról s a fellibbentett fátyol mögött egy nagystilű és színes kalandor-drámáról bullott le a lepel.

A Hajó-ucca nyolc szám alatt lakott annak idején Somogyi Gyula hírlapíró, aki Berlinbe telepedve le, lakását kiadta bizonyos Réti Gyula nevű képkereskedőnek. Az eltávozott újságíró a házbér behajtását Budapesten tartózkodó fivérére bízta, aki többször sürgette is Réti képkereskedőt, vállalt kötelezettségei teljesítésére. Réti azonban nem fizetett. Minden felszólításra azzal válaszolt, hogy

tartozásaiért felelősséget vállal jóbarátja, Dániel József gróf, aki nagy és befolyásos diplomata, olasz meghatalmazott miniszter.

Somogyi végre megunt a folytonos hitelezést, hazatért Berlinből és kitétte a lakásból Réti-t, aki még mindig jóbarátjára, az olasz meghatalmazott miniszterre hivatkozott. A lakástulajdonos természetesen az elmaradt házbér fejében lefoglalta Réti összes ingóságait, a melyekről leltárt akart felvétni. Leltározás közben aztán az egyik íróasztal fiókjában olyan írásokat talált, amelyek az első pillanathban őt is megdöbbenettették s már-már hinni kezdett az olasz meghatalmazott miniszter meséjében. Akták hevertek előtérbe, amelyek látszólag hivatalos másolatai voltak a budapesti olasz követség és a nemzetközi ellenőrző bizottság nevében készült különböző okmányoknak. Fantasztikus ügyletekbe pillantott be a megszádlult újságíró, amiket Dániel meghatalmazott miniszter kötött Olaszország megbízásából, a legkülönbözőbb államokkal. Ilyen összegek szerepeltek az okmányokban, amilyenekről az újságíró soha nem is álmodott s hogy a káprázat teljes legyen, az öblös íróasztalra feljegyzett beszélgetéseket is tartalmazott, amiket Dániel gróf magával Mussolinivel folytatott rádiótelefonon.

Érthető, hogy az újságíró az első pillanathban megéne, hogy olyan dolgokba avatkozott bele, amikről jobb volna talán nem tudnia. Hosszas töprengés után arra határozta el magát, hogy a legjobb lesz, ha az egész aktacsomagot beviszi a főkapitányságra, természetesen a megfelelő óvatossággal, titokban. Így kerültek a fantasztikus okmányok magának a főkapitánynak a kezei közé, aki hamarosan megállapította, hogy az utolsó betűig ügyes hamisítványok. A többi már nem ment nehezen, és két nap leforgása alatt a rendőrség tisztázta a májusi titokzatos öngyilkosság körülményeit is, amelyek annyira kellemetlen órákat okoztak a szégyenlős természetű Márki professzornak.

Az öngyilkos Dániel egyike volt a legnagyobbstílusú modern szélhámosoknak.

Olasz meghatalmazott miniszternek adta ki magát és titkos diplomáciai hamisítványokkal szédítette a hiszékeny embereket. Áldozatai közé tartozott a szerencsétlen Márki professzor is, akitől nagy összegeket csalt ki azon

Jó házi koszt kapható

Rákossy penzió Sütő-u. 2.

Tisztviselőknek árengedmény.

8600

a címen, hogy külföldi ügyletei ezerszeres nyereségeket hoznak. Márki később rájött a misztifikációra, de

annyira szégyelte, hogy áldozata lett egy szélhámosnak, hogy mélyen hallgatott a dologról.

Minden törekvése csak az volt, hogy a pénzből valamit visszajátszon s ezért feljelentéssel fenyegette meg a szélhámost. Az egyik ilyen természetű heves jelenet után aztán Dániel már nem látott maga előtt más menekülési lehetőséget és a professzor lakásán öngyilkosságot követett el, talán azért, hogy utolsó tettével is kellemetlen helyzetbe hozza áldozatát.

És a szégyenlős professzor még akkor sem vallotta be, hogy milyen össze-költekezésben volt az öngyilkossal, amikor végzetes fejleményekkel járó gyanúsításoknak volt kitéve.

Az újraéledt bűnügy természetesen ezzel még nem nyert befejezést. A rendőrség kiderítette, hogy az öngyilkos Dánielnek sok bűntársa volt, akik halála után is folytatták szélhámoskodásaikat a már ismert módon. Egesz maffia dolgozott Budapesten a fantasztikus diplomáciai iratok másolásával és a hiszékeny emberek százait károsították meg. Hírek szerint a bünszövetkezet tagjai között előkelő állású emberek is vannak.

Cáfol a budapesti olasz követséget

Budapest. A legújabb jelentések szerint Dániel József kalandorregényének olyan fejleményei vannak, amelyek arra engednek következtetni, hogy a szélhámoságnak fel-tüntetett eset mögött egészen komoly dolgok húzódnak meg. Emellett bizonyít már csak az a tény is, hogy a budapesti olasz követség cáfolatot adott ki, amely szerint semmi összeköttetésben nem volt az öngyilkos Dániel-lel és lehetetlennek tartja Dániel állítólagos diplomáciai ügyleteit.

A rendőrség kihallgatta Réti Gyulát, akinek lakásán Dániel irodája volt. Réti kijelentette, hogy a történetek után is szilárd meggyőződése az, miszerint

Dániel valóban olasz gróf volt.

Azt vallja, hogy látta az öngyilkos kinevező okiratait is és

nap-nap után elkísérte az olasz követségre, ahol Dániel előkelő olasz személyiségekkel tárgyalt.

A „gróf” társaságban sohasem járt, nem költekezett és minden idejét lefoglalták azok a pénzügyi műveletek, amelyekről meggyőződése, hogy az olasz kormány megbízásából történtek.

Felvetődött az a kérdés is, hogy vajjon nem egy kételkedő fantasztikus valakinek a tragikus végéről van-e szó, aki éveken keresztül Dániel olasz gróf álcáját viselte.

Élesedik a helyzet a fascista-kormány és a Vatikán között

Róma. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Mussolini öccse a Popolo D'Italiába, amelynek főszerkesztője, hosszú cikket írt arról a problémáról, hogy a fascista nagytanácsnak hogyan kell elintéznie a pápával kapcsolatos egyházi kérdéseket. A Vatikán hivatalos lapja, az Osservatore Romano ma élehangú cikkben válaszol az ifjabbik Mussolininek s kifejti, hogy a fascista nagytanács nem alkotmányjogi szerve Olaszországnak, amelyet az államfő, a karmara, a szenátus és a miniszterelnök képviselnek. A nagytanács legfeljebb véleményeket adhat, de semmi esetre sem intézkedhetik s ennél fogva a nagytanácsnak nincsen helye annál az asztalnál, amelynél a szuverén pápa tárgyalhat akar.

Fascista körökben ez a válasz éles visszhangot keltett s a sajtó általában leszögezi azt, hogy a fascista kabinet és a Vatikán közötti helyzet erősen rosszabbodott.

A kormány bankettet rendezett Villányi tiszteletére

Bukarest. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Tegnap este fél kilenc órakor a kormány a külügyminisztérium helyiségében busbankettet rendezett a Párisba távozó báró Villányi Frigyes magyar követ tiszteletére. Az estélyen Argetoianu külügyminiszteren kívül Duca és Lupu. Hiotti palotaminiszter, a bukaresti francia követ, Mocsonyi fővadászmester, herceg Cantacuzino Adolf s a román politikai élet számos kitűnősége vett részt. Az estély az éjfél órákban a legjobb hangulatban ért véget.

A kályha

„Maguknál még nem fűtenek? Nálunk már igen.” „Nálunk még nem fűtenek, maguknál már bizonyosan.” Ez a két mondat bizisten nem a jó öreg Schidloff-féle nyelogyakorlatok harmadik számú leckéjéből való, hanem az életből. — ez pótolja most a „hogyan?” hangzású jónapot. Holott még csak október elején járunk és eléggé szomorú, hogy a jónapotnak ez a fajtája máris időszerű. Ugy-e jó volna most egy századrésze annak a boldog emlékeztető kánikulának, amelytől annyit nyújtunk a nyáron, hogy még most is itt visszhangzik a fülünkben: jaj, nem lehet ezt kibírni, jaj, csak már vége volna ennek a pokoli hőségnek! ... Hát most vége van és amit akkor díjmentesen, házhoz szállítva kaptunk, annak parányi részét most drága pénzen szerezzük meg, t. i. a meleget. Nem tudom, más is úgy van-e vele, de be kell vallanom, a magam részéről immár nem találok semmi gyönyörűséget a fűtött szobának ugynevezett poézisében. Nem poézis, ez kérem, hanem kényyszerűség és ami kényyszerűség, annak inkább a börtöncellák költségéhez van köze, mint bárminő más poézishez a világon. Egyébként is, hagyjanak békén az egész állítólagos téli költségzettel! Költsézet a tavasz, amikor az ember sietve ledobja magáról a télikabátot, költsézet a nyár, amikor az ember minden ledobhatót ledob magáról és legszívesebben a paradicsomi emberpár hagyományos jelmezét viseli, de ősszel már kezd a költsézet halványodni, fogyni és mikor az első fűtés füstje tölti be szobáinkat, már nyakig is ülünk a legridegebb prózában. Hagyjuk csak, — ne is szóljanak közbe, október elején járunk, de nekem már elég volt a télből! Napfényre vágyom, melegegre, kék égre és szabadságra... Tessék? ... Mintha valaki azt mondaná, hogy akkor utazzam el a Rivierára... Köszönöm a jó tanácsot, de ha én a Rivierára utazhatnék, keseregnék-e itt Önöknek a télről... októberben? ...

A Cape Town-Stockholm expedíció... és 752.000 tulajdonos...

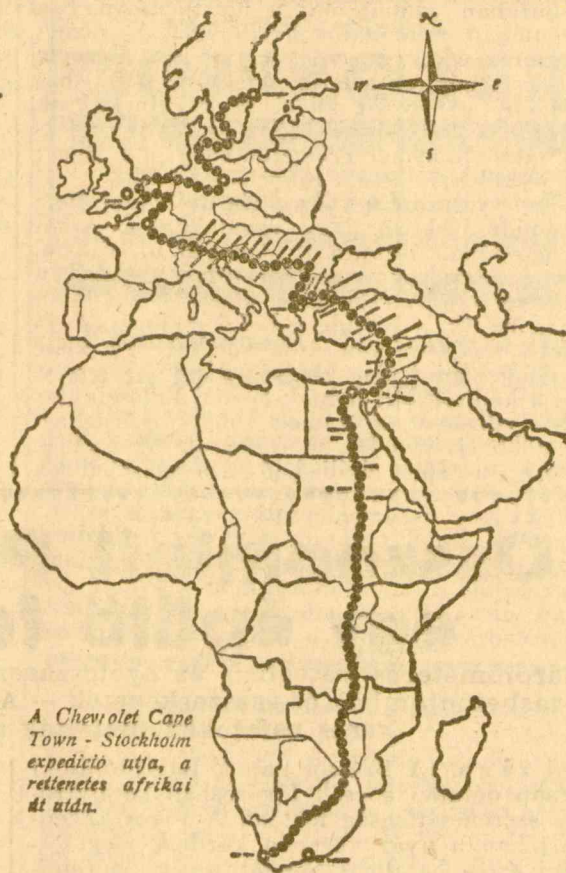
bizonyítják ennek az olcsó kocsinak a meglepő értékét

EGY uttörő pionir kezében a két Chevrolet-kocsi a Cape Town-Stockholm expedíció alkalmával olyan teljesítményt ért el, amelyet eleddig egyetlen kocsi — legyen bár akármilyen drága is — sem ért el. Cape Towntól Kairóig az esős időszakban futottak. Ez a két kocsi most kitűnő állapotban, sértetlenül, frissen folytatja útját Románián keresztül Stockholmba, észak felé...

752.000 1928-as Chevrolet tulajdonos kezében a kocsi millió és millió kilométert futott, minden zavartól mentesen, jó és rossz uton, minden időjárás mellett, minden körülmény között...

Ez a négy uttörő pionir a Chevrolet kitarthatóságát és megbízhatóságát a legexaktabb próbával bizonyítja, amely elé valaha is kocsit állítottak.

Gordon Makeven az expedíció kronikása, írta: „Ha az ember mi mentül keresztül ezzel a kocsival, nem lesz világ előtt elegendő bizonyíték arra, hogy a Chevrolet mindent kibír, úgy semmisen”.

A Chevrolet Cape Town - Stockholm expedíció útja, a rettenetes afrikai átutdn.

A 752.000 új Chevrolet-tulajdonos napról-napra bizonyítja, a világ minden tájékán, mit jelent az autózásnál a nagyszerű konstrukció, a nagy kocsira emlékeztető felszerelés.

Tanulmányozza a képviselő kiállítási helyiségében a Chevrolet-kocsit. Sok olyan újítást és felszerelést talál, amelyet Ön csak sokkal drágább kocsinál tételez fel. Jegyezze meg a csodálatosan olcsó árat. Meg fogja érteni, miért vásárol naponta 4000 ember Chevrolet-autót! Árak: 150.000 leitől 230.000 lelig.

LEONIDA & Co. — BUCUREȘTI
Braşov. — Str. Regele Ferdinand, 5
Fiókok és képviseletek egész Romániában

CHEVROLET

A General Motors gyártmánya

A NÉMETEK AUSZTRIÁBAN

Írta: Márai Sándor

Történelmi eseményekben az a szép, hogy kiszámíthatatlanok, sok függ az időjárástól is, s kiszámíthatatlan volt ez az osztrák október hetedike is, ahol az összes résztvevők nyitott kártyával játszottak. Soha társadalom forradalmra korrektebben még nem készült; mindenki bement a maga aduját, a rendőrséget idejében értesítették arról, hogy (pszt!) október hetedikén Bécsújhelyen aztán olyan dologról lehet szó, ami föltétlenül megérdemli az egész művelt világ érdeklődését. Eppen csak, hogy belépődíjat nem szedtek, s tribünöket nem állítottak Bécsújhely határában, éppen csak, hogy nem Reinhardt rendezte, s éppen csak, hogy az idegenforgalmi hivatalok plakátokat nem nyomattak „Festkämpfe in Wiener-Neustadt” szöveggel. Fogianak meg, ordították hetek óta az osztrák Heimwehr s a szociálista pártirodák, fogjanak meg október hetedikén, mert addig csak elbirom valahogy, de ha nem fognak gyorsan meg, akkor agyonverem. A könyörgésnek aztán látható volt a foganatja is: az osztrák rendőrség, esendőség, tüzérosztagok és gyalogezredek állig fegyverben nyüzsgtek Bécsújhely körül, berendezték a klinikaikat, kórházakat és kötőzőhelyeket, Bécsből kötszereket, hordágyakat és pótágyakat küldött le a gondoskodó szövetségi kormány, a fegyvereket szétszóratták, az újságírók beneveztek, kezdődhetett a hecc. Ez a rendezés a maga mintaszerűségében páratlan történelmi jelenség, ez a civilizáció vívmánya. S még így, vívmányszerűen, így se lehetett kiszámítani ennek a bekonferált történelmi aktusnak, aminek igazán csak a mellékletekben készenlétben tartott modern beton-barrikádok hiányoztak, az esélyeit, nem lehetett kikalkulálni ezt a lovagi tornát, mert az esélyek mögött emberek voltak, még pedig elkeseredettek és mérgesek. Baj az is, hogy október hetedikére esett egy

híres magyar s egy másik híres osztrák csapat futballmérkőzése is, ami sokat levont az érdeklődésből, különösen Bécsben. Ha Bécsújhely még így is telt házzal csinált, ezt a külföld érdeklődésének köszönheti; publikumnak megmaradt egész Ausztria, Európa külügyminisztériumai és különösen Berlin, mindenekelőtt Berlin, ahonnan direkt telefondrótok fűltek a kies Bécsújhelyet.

Lehet, hogy amit most Ausztria elmulasztott, legközelebb megteszi Berlinnek s a közeljövőben bebizonyítja politikai életképtelenségét, a gazdaságáról nem is beszélve, mert abból, hogy gazdaságilag életképtelen, már közel tíz esztendeje nagyon szépen pénzrel és tőrőten jól él. Amit Ausztriában egyelőre látni lehet mindebből, az a németek jelenléte, — számtalan és vitathatatlan jele annak, hogy a németek érdeklődnek az üzlet iránt. Ügynökökkel, politikai ügynökökkel éppen úgy, mint a német fogpaszták ügynökeivel, tele van egész Ausztria. Aki az elmúlt nyáron végigsétált Bécsben, nagyobb vidéki városain és néhány fürdőhelyén Osztrákországnak, meglepetéssel szögezhetette le, hogy in der Tat, a dialektus új hangokkal színesebb. Egypár tünet, amit könnyű volt feljegyezni: a bécsi reklám teljesen berlini befolyás alá került, már a Kärntner-Strassenak is vannak kirakatai, ahol azt a különös vegyületet állítják ki és össze, ami átmenet a snáidig porosz és a boxoló amerikai üzletstílus között s amibe az új Berlin olyan szerelmessé. A színházi rendezés teljesen német, ahogy az iskolában ott tanítják s talán nem is rossz szul. Salzburgban Mozart lakóháza kapuján ezt a táblát olvastam: „Hier ist von Mozart nicht zu sehen”, mert a képkereskedő, aki a házat lakja, fél, hogy a német turisták, akiknek kegyeletsszomja minden híres mellékbeliségre kiterjed, soka... állítják A hotelokban

az édes, bájos és piszkos rendetlenség helyett mindenütt az új német iskola, táblák, jelzőlámpák, feliratok, parancsoló modorban tartott utasítások, melegviz, sehr praktisch. Egy-két esztendeje egész Ausztria praktikusabb lett valahogy. Nem kell megjegyezni, azért maradt még sok a régiekből, mindenekelőtt a dialektus, aztán egy bizonyos kedves amerikaizás, ami tipikusan osztrák és legkevésbé amerikai tempó. Maradt az osztrák hivatalnok bürokratizmusa, ami ég és föld a német bürokráciához mérve, mert az osztrák hivatalnok lelkiismeretes abban, hogy minél kevésbé, míg a német lelkiismeretes abban, hogy mentől inkább terhére legyen a közönségnek. Maradt a közlekedési rendben egy bizonyos könnyed rendetlenség és általában maradt egy névhezszóló, egyéni rendetlenség, ami az osztrák élet egyik zamat. De akik szeretik Bécsét, mind sóhajtának és pihegnek, hogy az egész slendriánság már nem a régi. Valami új van benne, valahogy merevebben rendetlenek. Ez az új, ez a merev, ez a vonalas és utasító és táblás és jelző és kiabáló, ez az első lecke, amit a német érdeklődés érdekében bemagoltak.

Mert a német érdeklődés jelei kézzelfoghatók és kétségtelenek. Tirol fürdőhelyeit elhagyták a birodalom követői. Ahogy járnak és kelnek, igényelnek és megkövetelnek, az nagy üzlet, amit új eszközökkel kell kielégíteni. Egy ilyen berlini urnak, persze, tapasztalatai és igényei vannak, amiket szívesen közöl. Salzburg, Innsbruck a fürdőhelyek hoteljei, intézmények, mindez egy bizonyos változáson esett át, kissé haptákban állanak, egy kissé úgy, mint egy őrmester, s egy kissé úgy, mint egy londoner és várják a parancsot. Ha rokon jön vendégségbe, tudjuk jól, azzal van mindig a legtöbb baj odahaza, mert a közönséges idegen vendég szerény s örül az exotikusnak, de a rokon később hazamegy és elhúzza a száját és beszéli otthon, hogy osztrákok nem élnek jól, nem keresnek rendesen, az egész háztartás hüben és drúban. Nálunk Berlinben... — mondják ezek a vendégek oktatói és kedvesen ha

Salzburgban valami más a hotelben, vagy a muzeumban, mint náluk Berlinben. A német módszeres nép, ez az ereje, az osztrák nem módszeres nép, ez a bája. Az erő és a báj házasságából gyönyörű dolgok születhetnek, csak persze idő kell hozzá. Idő, ami alatt az osztrák ellesi a német erőmethódusát s a német megenyhül egy kissé a rokon bája fölött.

Bizonyos az, hogy Ausztria nyilvános élete az elmúlt években nagy vonalakkal és rohamos tempóban állította át magát az új stílusra, amit a nagy rokon családi tervei érdekében megkövetel tőle. Nyilvános élete, — de talán nem a másik, a kisebb, a belső és igazi. A jó osztrák szíve mélyen a németeket egy kissé úgy várja, mint a megváltót, s egy kissé úgy, mint a hódítót. Mit fognak hozni? Valószínűleg több civilizációt, a számok bonyolult értelmében, több civilizációt, mint üdvöt. Az osztrák kultúra s a német civilizáció házasságából sok

minden születhet, mert érdekházasság, így tehát jólét, konszolidáció, egységes presztízs. A boldogság nem célja és érdeke az érdekházasságnak, mikor mindkét fél úgy érzi kissé, hogy kényszerű mesallianciót csinál, adva rangot és módot, a családi vagyon érdekében. A százezer dalosnak, háborus vonulások óta az első nagyobb tömeg németnek, akik zárt sorokban átvonultak Ausztrián, bizonyos tapasztalati utóemléke maradt, amin sok osztrák elmereng. Milyen, ha ezek az előkelő rokonok egyszer kézbe veszik ezt a kis vidéki dolgot, ezt a slamos, kedves, hegyes, völgyes, kulturával és életművészettel átitatott kisbirtokot, Ausztriát? Ha egyszer beleszólnak a vasútnak, a hotelnak, a kórháznak, a közigazgatásnak, a színháznak, a zenének, a pénznek s gründlich megszervezik a szexuális válságot?

Felix Ausztria? Ez egyszer biztos, hogy nem szerelemből házassodik.

Összeomlott Prága közepén egy épülő felhőkarcoló

Háromméteres rétegben és nyolcszázezer kilogrammos sulyban terültek szét a vasbetontömbök és vasszerkezetek — A legfelső emeleten dolgozó munkásokat véres cafatokká metélték a lezuhanó vasszerkezetek

Prága. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Tegnap délután a cseh fővárosban katasztrófális szerencsétlenség történt. A város közép-pontjában a nyár közepén kezdtek meg felhuzni azt a hatalmas palotát, amely méreteiben nemcsak Csehszlovákia, de egész Közép-európa legnagyobb épületkolosszusa lett volna. Az amerikai felhőkarcolók típusára tervezett palota felépítésére a Jakes-cég kért és kapott engedélyt. A munkálatok már annyira előrehaladtak, hogy a szédítő magasságba emelkedő vasbeton vázak készen meredtek az ég felé s a munkások már a legfelső emeleten dolgoztak. S ekkor, eddig még ki nem derített okból, de minden valószínűség szerint építési hiba miatt,

a hatalmas kolosszus összeomlott és maga alá temette a dolgozó munkásokat.

A katasztrófa leirhatatlan pánikot idézett elő az egész városrészben. Az összeomló épületrészek, hatalmas vasbetontömbök és vasszerkezetek három méteres rétegben és nyolcszázezer kilogrammos sulyban terültek szét az egész környéken, teljesen betemetve az épület előtt vezető utcát is. A sebesültek és halottak számát egyelőre még nem sikerült megállapítani. Csak annyi bizonyos, hogy az összeomlás pillanatában ötvenhét munkás dolgozott a palota legfelső emeletén, akik közül senki sem menekülhetett meg. A megkezdett mentési munkálatok során csak öt holttestet sikerült egészben, de a felismerhetetlenségig összeroncsolt állapotban, kiemelni a romok közül. A lezuhanó vasszerkezetek a szó szoros értelmében véres cafatokká metélték a szerencsétlen munkásokat. A mentésre kivonult tűzoltók csak hullarészeket tudtak kiszedni a romok közül.

Este kilenc órákor a szomszédos ház pincéjéből alagutat ástak, hogy megközelíthessék az összeomlott épület földalatti traktusait. A kísérlet eredményes volt, mert a viszonylagosan épségben maradt boltozatok alatt életben találtak egy munkást, aki elmondotta, hogy valahol a közelében még egy munkásnak kell lennie, akivel az utolsó pillanatig együtt dolgozott. Az utcára zuhant romok alatt is sok halottat és sebesültet sejtettek. Csak a véletlen szerencse, vagy inkább az egyik forgalmi rendőr dicséretes lélekjelenléte akadályozta meg, hogy a romok maguk alá nem temették az éppen arra haladó zsúfolt villamost. A derék rendőr észrevette, hogy az épületkolosszus veszedelmesen ingadozik és leintette a villamost. A vezető nem vette észre a jelt, mire a rendőr hirtelen felugrott a kalauz mellé és lefékezte a kocsikat. A következő pillanatban alig pár méternyire a lefékezett villamostól intóztatás robajjal zuhant az utcára a külső épületfal. Ez a rendőr a maga életén kívül megmentette a villamos utasainak életét is, egy másik azonban áldozatul esett a kötelesség teljesítésének. A szerencsétlenséget követő hatalmas pánikban a rohanó tűzoltók halálra gázolták éppen akkor, amikor egy fejtűvesített embert akart elragadni az utjukból.

A városrendező bizottság elnöke, Mözl tanácsos bejelentette a szenátusban, hogy a városi szerencsétlenségért a Jakes céget súlyos felelősség terheli. A cég ugyanis csak öt földfeletti és egy földalatti traktusra kért és kapott engedélyt és ennek ellenére hét földfeletti és két földalatti traktust építtetett. A szenátusban a gyász jelölül állva hallgatták végig a szenátorok az elnök bejelentését. A kormány a legszigorúbb vizsgálatot rendelte el.

A rossz cementkeverék okozta a katasztrófát.

Prága. A borzalmas szerencsétlenség nagy izgalmat keltett a lakosságban. A romok körül kétségbeesett asszonyok szaladgálnak, akik férjükről szeretnének megtudni valamit. Főbb építőmunkás felesége átörögte a katonai

A munkásság megszervezése nemzeti szempontból sem bűn

— mondotta a mai kolozsvári tárgyaláson Vicol védő

Kolozsvár. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A kommunista monstrepör mai tárgyalásán Vicol bukaresti ügyvéd folytatta és befejezte védőbeszédét. A történelem és a szociológiából vett idézetekkel bizonyítja, hogy a szabadság és jogegyenlőségért folytatott harc nem újkori, de örök törekvése az emberiségnek. Legtipikusabb példája ennek a francia forradalom, amely az ő véleménye szerint nem a politikai, hanem a társadalmi erők gyönyörű megnyilvánulása volt. A francia forradalom akkor ért véget, mikor a munkássztyályok felszabadultak és elérték a követelt jogegyenlőséget.

A francia forradalom példája is mutatja, hogy különbség van a forrongás, a politikai és társadalmi forradalmak között. Ennek a pernek nincs semmi köze a politikai forradalomhoz, viszont a társadalmi átalakulásra való törekvés szükségszerűen benne van minden munkásalakulatban.

A munkásság megszervezése nemzeti szempontból sem bűn, sőt olyan követelmény, aminek az előmozdítása érdeke minden államnak. Ma, a társadalmi evolúciók korszakában senki sem vonhatja ki magát veszedelem nélkül a természetes fejlődés erővonalából.

A munkásszervezetek lényegében nem tesznek egyebet, mint arra készítik elő tömegeiket, hogy a társadalmi átalakulás a legkevésbé áldozattal és vérrel legyen keresztülvihető. Ha tehát a bíróság elítéli a munkás szervezetek munkáját, úgy önkéntelenül is véresebbé és tragikusabbá teszi a determinált társadalmi átalakulást. Meg kell állapítanom, — mondja Vicol, — hogy minden munkásszervezet egyformán ennek az átalakulásnak az érdekében küzd s nem a lényegben, hanem csak a módszerekben különböznek egymástól.

Ezután áttért a por tulajdonképpeni anyagára. Felemlítette azokat a módszereket, is, amelyekkel ezt a pert létrehozták. Meg kell állapítanom, mondotta, hogy ebben a perben a vádemelés könnyű dolga van, mert olyan per, ahol a bűnösség mellett nincsen semmi bizonyíték. A bíróságtól nem is könyörületet kérek, hanem törvénytiszteletet. — Az ügyész nyilvános vádol anélkül, hogy bizonyítana, ilyen körülmények között marasztaló ítéletet pedig csak a forradalmi bíróságok hozhatnak. A hadbírósnak vigyáznia kell arra, nehogy ő legyen a forradalmár akkor, amikor forradalmárok felett akar ítélni.

Vicol egyetlen alátámasztott vádnak a segélyezésnek üdvét látja. Ezzel kapcsolatban azonban megállapítja, hogy a romániai munkások segélyezését csak törvényes alakulatok gyakorolhatják. A munkásszervezők alapszabályait éppen ő készítette elő s az elfolyó törvényesítés jóvá. Vörösségély Romániában nincs, de ha volna is, szabadna-e ítélni miatta a hadbírósnak? A háboru alatt a Vörös Keresz-

kordont, mert nem bízott a tűzoltók munkájában és maga akarta felkutatni férjét a romok között. A mentési munkálatokban a tűzoltók kivül kétezer katona és egy teherautó osztág vesz részt. A ház alatti pincében a ki-mentett munkás előadása szerint még többben is vannak életben. A tűzoltók oxigént pumpáltak a pincébe, de a segítség már elkészt. Kilenc órákor sikerült néhány tűzoltónak behatolnia a romok alá, de már csak kilenc munkás holttestét hozhatták elő.

A törmelékek közül megsemmisített holttestek merednek elő s ez a látvány szinte az örületbe kergeti a férfiakért és más hozzátartozóikért remegő munkásszanyokat.

A bevezetett vizsgálat megállapította, hogy

a szerencsétlenséget elsősorban az építkezéshez használt rossz cementkeverék okozta

de súlyos felelősség terheli a céget is, amely az engedélyezett öt emelet helyett hatot építtetett. A romok nyolcvanhét munkást temettek el. A leomlás pillanatában az utcán egy asszony haladt karján csecsemővel, czenkivül egy autó és két fiakkal utasokkal, a leomló falak természetesen mindezeket halálra zúzták. Az egyik építészmnök, Moravetz, minden valószínűség szerint a romok között lelte halálát. Az épület tulajdonosa, a Jakes-cég a szerencsétlenség következtében teljesen tönkrement.

tek ellenséges haderők elesettjeinek is segítségét nyújtottak és nem követtek el vele bűnt. Vajjon bűn-e most az, ha a társadalmi harc áldozatait segítik a külföldi segélyalapokból? Ismétlem, mondja, vörösségély nincs Romániában, de mégis az a meggyőződés, hogy a hadbírósnak egyetlen tagja sem zárkózna el, ha ilyen alapra kérnének segítséget tőle s akkor ugyanabba a bűnbe esne, ami fölött most ítélni fog.

Ennél a pontnál hosszú és heves vita fejlődik ki Vicol ügyvéd és Niculescu ügyész között aki aktákból és tanuvallomásokból akarja bizonyítani, hogy Romániában igenis van vörösségély. A vitát Vicol ezekkel a szavakkal zárja le: A munkásségély vezetősége minden segélyezési ügyben vállalja a teljes felelősséget.

— Nem a bíróság lelkiismeretére apellálok, — fejezte be Vicol a nagyszabású védőbeszédét, — mert ebben az esetben nem a lelkiismeretről, hanem a törvények clemi tisztelétéről van szó!

A második védőbeszédet Statescu ügyvéd tartotta a nagyváradi Phöbusz-gyár sztrájkmozgalmából kifolyólag letartóztatott és a hadbírósnak elé került munkások érdekében. — Meggyőző érvekkel bizonyította, hogy a sztrájkolók nem követtek el büntetendő cselekményt mert a sztrájk a törvényben előírt formák betartása mellett tört ki és zajlott le. A vádlottak nemcsak nem bűnösök, hanem áldozatai a hatósági tulbuzgóságnak, amely minden ok nélkül letartóztatta és meghurcolta őket.

Statescu beszédével a mai tárgyalási nap befejeződött. Az elnök bejelentette, hogy a tempó gyorsítása érdekében holnapról kezdve naponként két tárgyalást is tart a bíróság, délelőtt és délután. Ítélethozatalra az előjelek szerint hétfőn, vagy kedden kerül sor.

**Megbízható precíz
magyar,
román,
német
francia**

fordításokat és beadványokat vállal
brassói fordítási iroda. Megbízásoka
a kiadóhivatal továbbít.

HIREK

BRASSOI LAPOK

POLITIKAI NAPILAP

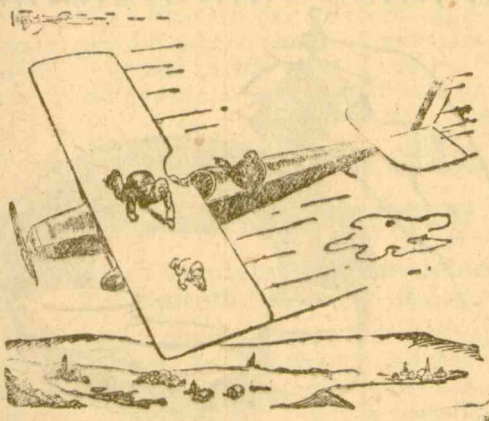
Megjelenik minden munkanapon az esti órákban. Hirdetések vagy közvetlenül a kiadóhivatalhoz küldendők vagy pedig bármelyik hirdetési iroda, vagy bizományosaink útján is feladhatók. A * gal jelzett hírek díjazás alá esnek.

Felétős szerkesztő: Kocsis Béla.

A Brassói Lapok nyomdavidálatának kiadása.

Előfizetési díjak Brassóban: egy óra 90 lej, negyedévre 240 lej, félévre 460 lej, egy évre 900 lej. Kézbesítési díj külön fizetendő. Előfizetési díjak vidékre: egy óra 100, negyedévre 270, félévre 520, egy évre 1000 lej. — Magyarországon: egy óra 53 P., félévre 27 P., negyedévre 14 P. Külföldön: 1/4 év 420, 1/2 év 820, egy év 1600 lej.

MODERN APRÓSÁG

— Látod, mondtam már előre, hogy Babit ne vigyük magunkkal addig, amíg ilyen sokat mászkál.

A nemzeti-párt erdélyi párttagozata csülörtőkön gyűlést tart Kolozsvárott

A gyűlésen Maniu elnököl

Kolozsvár. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A nemzeti parasztpárt erdélyi megyei szervezeteinek tagjai Kolozsvárott holnap délután tizenegy órakor érkekezletre gyűlnek össze Maniu Gyula elnöklete alatt. Az érkekezlenagyszabásának ígérkezik, mert jelen lesznek Maniu Gyula, Madgearu és Mihai Popovici, a kik ma este érkeznek Kolozsvárra.

Kolozsvár nagyszabású fogadtatásra készül a nemzeti parasztpárt vezéreinek érkezése alkalmából.

Nem törölték el a magyar vizumot

Bukarest. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Budapesti forrás alapján a legtöbb erdélyi lap megírta, hogy a magyar kormány eltörölte a Magyarországra érvényes beutazási vizumot s csupán a határnál kell egy pengő díjat fizetni. A bukaresti magyar követség most hivatalosan közli, hogy ez az információ nem felel meg a valóságnak. A vizumeltörlés ügyében folynak a tanácskozások, de, hogy a jelenlegi 18 pengős illetéket mennyire szállítják le, s hogy a csökkenített illeték mikor lép életbe, még nem lehet tudni. A hír tehát elcsúszott volt.

— Csak csülörtőkön indul a Zeppelin Amerikába. Friedrichshafenből jelentik: Az óceánról érkezett kedvezőtlen időjelentések miatt Eckener dr. elhatározta, hogy elhalasztja a mára tervezett startot Amerika felé. Újabb jelentések szerint kedvező idő esetén Eckener dr. csülörtőkön indul el Amerikába.

Oktober 17.

JEAN KUBELIK
EGYETLEN HÁZVERSENYE

Egyek Geller Sport ruházban Kolostor-utca 24 szám alatt kaphatók

— Jugoszlávia megszüntette Csehszlovákiával szemben a vizumot. Belgrádból táviratozzák, hogy a belügyminisztérium rendeletet adott ki, amelyben megszünteti Csehszlovákiával szemben a beutazási és átutazási vizumot.

— Ma lesz a ploesti választás. Bukarestből jelentik: A prahova-megyei választások ma zajlanak le Ploestiben. A város tipikus képét mutatja a választási harcshintérenk: az ellenzék és a kormány teljes készültséggel vonult fel. A választáson 3 párt vesz részt: a liberálisok, a nemzeti-parasztpárt és a lupisták, akik külön indultak a harcra. Október 15-én Tighina megyében lesz választás. Itt máris megkezdődtek a törvénytelenségek, amennyiben a nemzeti-parasztpárt listáját a választási bizottság visszautasította. A párt ma interveniálni és tiltakozni fog a kormányval.

— Letartóztatták a tordai Amerika biztosító intézet igazgatóit. Kolozsvárról jelentik: A gyors egymásutánban alakuló zugsbiztosító intézetek botrányai sorát egy újabb épületes esemény bővíti: a Tordán székelő Amerika biztosítóintézet, mely az utóbbi hónapokban már az előkelő hangzású „bank” nevet vette fel, csülört mondott, — jobban mondva belefulladt saját szélhámososságának árjába. Az Amerikát egy évvel ezelőtt dr. Baróthy István tordai ügyvéd és Creciunas Ágoston keresztesi lelkész 80 ezer lej alapítékával alapították meg és rövid 12 hónap alatt e nevetségés alapítéke mellett 12—15 millió lejt forgattak meg. Az Amerika az ugynevezett csoportbiztosítás üzletágát kultiválta és valóban amerikai nagystílűséggel az emberek ezreit szédítette be hálójába. A nyomozás már az első napon megállapította, hogy a vállalat vezetői valóságos rablógazdálkodást folytattak és ugyszólván dobálództak a szegény emberektől kicsalt százazrekkel. A megindult vizsgálat folyamán a hatóságok tegnapelőtt őrizetbe vették ugy Baróthyt, mint Creciunast vezérigazgatót. Baróthyt Kolozsváron, Creciunast pedig Tordán érte utol az igazságszolgáltatás keze. A letartóztatások azonban a két igazgató őrizetbevételeivel még nem értek véget. Elfogták Galis Nicolai berkési lelkészt s Schweitzer főkönyvelőt is, akikről a vizsgálat során bebizonnyitást nyert, hogy nemcsak tudomásuk volt a nagyarányú visszaélésekről, de tevékenyen közre is működtek a szélhámoskodásban. A kolozsvári rendőrség erőlyesen folytatja tovább a nyomozást, amelynek lehetnek még újabb meglepetései is.

X. 21. Dohnányi Ernő Brassóban

— A Bata-cipőgyár vámműgye. Buarestből jelentik: Ismeretes, hogy a világhírű Bata Csehszlovákiai cipőgyárat a kész cipők behozatalával kapcsolatban nagyszabású visszaéléssel vádolták meg. A kormány legfelsőbb gazdasági bizottsága tegnap foglalkozott ezzel a kérdéssel, s megállapította, hogy a kész cipők behozatalánál a vámtarifa 127-ik paragrafusát kell érvényesíteni. Ezzel a döntéssel a kormány a Bata-gyárnak adott igazat.

— A pecches kártyás bosszuja. Budapestről táviratozzák: Rosenzweig Hugó, magántisztviselő tegnap este a muzeum-körúti royalista-klubban kártyáztott és minden pénzt elvesztette. Elkeseredésében leöntötte petroliummal a kártyaasztalt, felgyújtotta, majd gummibottal a kezében kiáltotta: „Mindenkét agyonverek!” A jelenetre óriási riadalom tört ki, mindenki menekült, sok nő megsérült. A krupiének sikerült Rosenzweigit lefognia, de ezalatt a kártyaasztal elégett.

— Cuza lelkiismeretlen uszítása már eredményt termelt Szamosfalván. Kolozsvárról jelentik: Csak a napokban irtuk meg, hogy Cuza professzor újra fel-elevenítette Romániában a vérvád otromba meséjét és ezzel kapcsolatban eléggé el nem ítélhető formában folytatja tovább lapjában a leglelkiismeretlenebb uszítást. Ugy látszik, hogy akciójának, amivel szemben a kormány és az illetékes hatóságok nem tartják szükségesnek a törvényben előírt szankciókat alkalmazni, máris megvan az eredménye. A Kolozsvár közlemben fekvő Szamosfalva községben szerencsétlenül járt egy tizenhétéves cselédeány. Lezuhan a padláról, s olyan súlyosan ütötte meg magát, hogy a sérülésébe belehalt. A Cuza cikke után egyáltalában nem látszik kizártnak, hogy a sajnálatos szerencsétlenséggel kapcsolatban a híres professzor elváratai ragadták meg az alkalmat arra, hogy a szamosfalvi parasztokat a zsidók ellen uszítsák, hirdelve mindenfelé, hogy szerencsétlenül szolgálóleányt a zsidók ölték meg. Szamosfalváról a zsidó családoknak be kellett költözniük Kolozsvárra, olyan fenyegetően viselkedtek a faluklak. A rendőrség bevezette a vizsgálatot az igazgató ellen. Csak Cuza ellen nem tesznek semmit, holott világos, hogy ennek a lelkiismeretlen uszításnak is mint megannyi másnak is a szellemi szülője. Cuza lelkiismeretlen és tudománytalan bornírságának egyetemi professzora.

Ma szerdán 9 órai kezdettel a

DONIKOZÁK

Platofi kórus tartja utolsó hangversenyét Brassóban. Jegyek Himeschnél és este a pénztárnál kaphatók. **Uj műsor! Népszerű helyérek!**

Kissolymossi Magyar Antal az új bukaresti magyar követ

Bukarest. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Báró Villányi Frigyes bukaresti magyar követ visszahívó levele ma megérkezett Bukarestbe. Villányi helyébe Kissolymossi Magyar Antal, a magyar diplomáciai kar egyik legképzettebb, legértékesebb tagja kerül, aki mindmáig a párisi magyar követségen volt ügyvivő. Magyar nem lesz teljesen új ember Bukarestben, mert három évvel ezelőtt, mint ügyvivő már állomásozott a román fővárosban.

— Befejeződött Budapesten a jubiláris katolikus nagygyűlés. Budapestről jelentik: Tegnap délután a Vigadóban befejeződött a jubiláris katolikus nagygyűlés. Serédy hercegprímás mondotta a záróbeszédet, amelyben előterjesztette a nagygyűlés egyetlen határozatát, amely így szól: „Mi magyar katolikusok mindig egyek leszünk a hitben, a tiszta erkölcsben, szentségekben, különösen a házasság szentségében, a magyar szociális áldoztatásában, magán és nyilvános életünkben.” Beszéde végén Serédi kijelentette, hogy december huszadikára magyar zarándoklatot fog Rómába vezetni, amikor a pápa aranymiséjét tartja.

— Brassói postások előléptetése. A „Monitorul Oficial” közli Kovács József, Kuharcz Ottó és Olajos János brassói posta- és távirda hivatalnokoknak III. osztályu főhivatalnokokká való előléptetését.

— Ismét vasúti szerencsétlenség. Bukarestből jelentik: Constantából érkezett jelentés közli, hogy tegnap este negyed tizenegy órakor vasúti szerencsétlenség történt a constanta—bukaresti vonalon, Dorobanțu állomáson. A 93. számú expressezvonat összeütközött egy tehervonattal. A vonat utasai között nagy pánik tört ki, nagyon sokan súlyosan megsebesültek. A forgalmi tisztviselő, Radu Vasile és egy váltóőr, attól való féltükben, hogy az utasok meglincselik őket, eltűntek. A vizsgálat megindult.

— 30 orangután elloptak Voronoff operációinak céljaira. Hágából jelentik: Hollandiai jelentés szerint 30 kivitelre szánt orangután, melyet a vámhivatal exportengedély hiánya miatt visszatartott, vasárnap éjszaka elloptak. A tolvajok olyan ügyesen működtek, hogy a küldeménynek teljesen nyoma veszett. A hatóságoknak az a gyanujuk, hogy az orangutánokat Voronoff operációinak céljaira lopták el.

— Köszönetnyilvánítás. Alulírott hálás köszönetet mond az Ipartestület temetkezési és biztosítási intézetének, a Schreiber Ede elhalálása alkalmával a biztosítási összeg gyors és teljes kifizetéséért. Schisser Emil.

— Meghívó. A Marosvásárhelyi Református Nőszövetség 1928. évi október 16-án, kedden d. u. 6 órai kezdettel a Ref. Kollegium disztermében évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagokat és érdeklődőket tisztelettel meghívjuk. Az elnökség.

— A Brassói Állami Munkaközvetítő, Vasut-utca 1 szám, (telefon 385 utján) foglalkozást keresnek: 10 asztalos, (butor, épület), 1bádógos, 4 fehérsütő, 7 férfiszabó, 1 fodrász, 2 gépész, 2 gépkazánfűtő, 5 géplakatos, 1 hentes, 1 kárpitós, 1 kazánkovács, 1 kenyérsütő, 1 kerékgyártó, 1 kereskedősegéd, fűszerüzletbe, 1 kocsigyártó, 1 kovács, 10 lakatos, 1 molnár, 1 órás, 2 szakács, 2 villanyszerelő, 2 elárusítónő, 3 felvigyázó, 1 női irodai alkalmazott, 2 pénztárnoknő, 4 raktárnok, 6 éjjeli őr, 1 gazdasszony, 20 gyári munkás, 1 gyermekkisasszony, 2 házmester, 10 kapus, 10 kocsis, 20 napszámos, 10 szolga (irodai, üzleti, bér). Foglalkozást kaphatnak: 1 fehérsütő, 1 cukrász, 3 férfiszabó, 3 mázoló, 2 kocsigyártó, 1 ruhafestő mester, 1 faesztergyáros, 2 kávéházi kaszírő. A közvetítés ingyenes.

— Makacs köhögés és bármily tudóbántalmak ellen legjobb gyógyszer a kellemes ízű „PECTOSIN.” Egy üveg ára 110 lej. Kapható gyógyszerárakban és drogériákban. Ha nem volna kapható, kérje direkt dr. Al Iteanu gyógyszerárától, București, Calea Victoriei 82.

— Uj szanatórium a Fellegváron. Dr. Dogariu sebész a Fellegváron (Kőbánya-u.) modernül berendezett szanatóriumot nyitott. Rendel a szanatóriumban 10—12 óráig és 2—4-ig Kórház-utca 63 szám alatt.

— Állandó kiállítás: fa- és fémmegmunkáló gépekben Kamaryt és Méder cégnél, Brassó—Temesvár.

LEGÚJABB

Erdély 300 ezer naturalizált állampolgára a bizonytalanság markában

A munkaügyi minisztérium közli, hogy a naturalizáltakat is idegen állampolgárként kezelik

Bukarest. (A Brassói Lapok szerkesztőségétől.) Ismeretes, hogy a munkaügyi minisztérium a naturalizált állampolgárokat is jelentkezésre kényszeríti és ellenőriztetni a folyamatban levő idegenrevízió kapcsán. Ma délelőtt dr. Jakobi kolozsvári szenátor interviút a munkaügyi minisztériumban, ahol előadta, hogy Erdélyben hozzávetőlegesen 250—300 ezer naturalizált állampolgár van, akik a váratlan rendelkezés miatt a legkétségbeesettebb bizonytalanságba kerültek. Stan államtitkár a következőket válaszolta Jakobinak:

— Való az, hogy a naturalizált polgárokat sem vontuk ki az ellenőrzés alól. Erre az a felfogás kényszerített

bennünket, hogy az igazságügyminisztérium által kiállított certifikátokat nem tekinthetjük olyan okmánynak, mely bárkit is felmentene az ellenőrzés alól.

A helyzet tehát az, hogy százezres tömegek a legnagyobb áldozatok árán honosították magukat s most kiderül, hogy az áldozatok teljesen feleslegesek voltak, mert

a munkaügyi minisztérium semmisnek tekinti azt, amit az igazságügyminisztérium csinált.

Jobb fénykép igazán nem kell arról, hogy milyen nagy bölcsességgel kormányozzák Romániát.

A kisebbségi statútumot és a trónbeszédet vitatja meg a holnapi minisztertanács

Bukarest. (A Brassói Lapok szerkesztőségétől.) Ismeretes, hogy a múlt heti minisztertanács nem foglalkozott a kisebbségi statútum problémájával, ámbar jóéleve beharangozta, hogy a kérdésben dönteni fog. Illetékes helyről nyert információink szerint az elhalasztás azért történt, mert a kisebbségi bizottság nem fogalmazta meg még véglegesen a statútum szövegét, ellenben

a holnapi minisztertanácsan föltétlenül tárgyalja a javaslatot.

Ezzel egyidejűleg elkészíti a minisztertanács

nács a trónbeszédet is, mely részletesen foglalkozni fog a kisebbségi kérdéssel is.

Ismeretes, hogy a bukaresti törvényszék a parlamenttől a letartóztatásban levő Irimescu-Candesii és Tolea képviselők immunitási jogának felfüggesztését kérte. Miután a petroleumpanama problémájával kapcsolatban a kormánypárt sőt maga a kabinet is két táborra oszlik, s a fogvatartáshoz teljes határozottsággal csak Stelian Popescu ragaszkodik ebben a kérdésben is a minisztertanács fog dönteni. A kormány felváltja a liberális képviselőket, hogy bármilyen is legyen a határozat, azt egyhangulag szavazzák meg s tartózkodjanak mindennemű manifestációtól

Fantasztikus hajsza indult a magyar párti vezetők ellen

Egy szélhámos üzelmeivel kapcsolatban kompromittálni akarják a Magyar Pártot

Kolozsvár. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A kolozsvári hatodik hadtest bírósága holnap fogja folytatni a kémkedéssel vádolt Kaisler Ödön közismert szélhámos bűnpörének tárgyalását, melyet ismeretesen a múlt héten elhalasztottak. A tárgyalás a vád és a védelem izgatott összecsapásának jegyében fog megindulni, mert Nicolau kapitány, hadbíróági ügyész a Kaisler-pert arra akarja felhasználni, hogy a magyar párti vezetőköt kompromittálja és belekeverje a kémkedésbe. Nicolau a pernek ezt a váratlan fordulatát azokra a jegyzőkönyvekre építi, amelyeket a rendőrségen Kaisler vallomása alapján vettek fel. Az ügyész a vallomásokra támaszkodva már vádat is emelt Perédy György nagyváradi újságíró, a magyar párt nagyváradi tagozatának titkára ellen, de vádat akar emelni mindazon magyar vezetőemberek

ellen is, akik a kolduló Kaislernek pénzt adtak. Nicolau szerint ugyanis ez a támogatás bizonyítéka annak, hogy a magyar párt politikusai támogatták Kaislert kémkedési munkálataiban.

Az ügyészségnek ez az eljárása magyar körökben rendkívül kínos meglepetést váltott ki, annál is inkább, mert egyrészt Kaisler bevallotta, hogy a rendőrségi jegyzőkönyveket a megszokott terror hatása alatt diktálta tollba, másrészt azért, mert Kaisler közismert, nótórius szélhámos, aki többek között Magyarországon hűncselekményeikért hat évi fegyházatot kapott. Egy ilyen ember bemondásaira támaszkodva pedig valóban felháborító dolog az, hogy egy jelentős politikai szervezetet akarnak a maga egészében kompromittálni és feldhethetetlen jellemű embereket a bíróság elé hurcolni.

Bukaresti szerkesztőségünk jelenti:

Elhalasztják-e a parlament megnyitását? Bukarestben ma ismét híre járt annak, hogy a parlament megnyitását abban az esetben, ha október 15-ig nem sikerülne a külföldi kölcsönnel kapcsolatos összes szerződéseket aláírni, egy hónappal elhalasztják. Az elhalasztás kérdésével kapcsolatban tegnap Duca belügyminiszter, ma pedig Bratianu Vintila referált a régensnácának.

★

Maniu és Madgearu Kolozsváron. Maniu Gyula ma délből Kolozsvárra utazott, hogy résztvegyen a nemzeti-parasztpárt erdélyi tagozatának nagy értekezletén. Madgearu, a párt főtitkára ma este szintén lemegy Kolozsvárra.

★

Az erdélyi iskolai inspektorok értekezlete. A közoktatásügyi minisztériumban ma délelőtt Angelescu miniszter elnökletével értekezletet tartottak a bessza-

rábiai tanfelügyelők és revizorok. Ezt az értekezletet a jövő héten az erdélyi tanfelügyelők tanácskozása követi. A megbeszélések az állami iskolák segélyezésével vannak összefüggésben, mely célra a kormány több millió lejt fog kiutalni.

★

Nagy az esőhiány az egész országban. A földművelésügyi minisztérium jelentése szerint az egész ország területén nagy az esőhiány, ami kellemtlenül befolyásolja az őszi mező munkálatait, regáti, dunamelléki és besszarábiai területektől eltekintve, különösen Dél-Erdélyben érezhető erősen a szárazság.

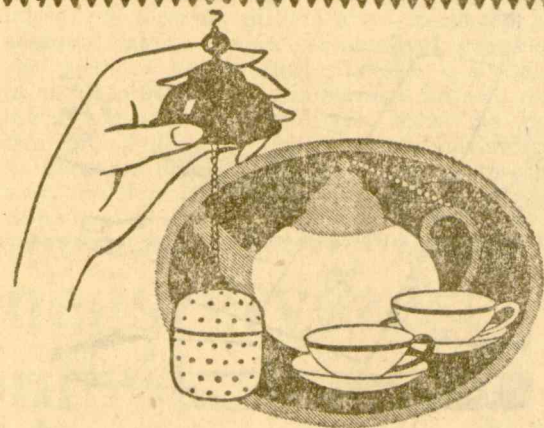
★

Befejezték a csendőrség, rendőrség és sziguranca újjászervezéséről szóló törvényjavaslatot. A csendőrség, rendőrség és sziguranca újjászervezéséről szóló törvényjavaslat elkészítésére kiküldött bizottság befejezte munkálatait. A javaslatot most a belügyminisztérium áttanulmányozza, s azután a miniszterelnács vizumával átküldik a legfelsőbb törvényhoző bizottsághoz.

Súlyos incidensek a Prahova-megyei választásokon. A prahova-megyei választások ma reggel 9 órakor kezdődtek meg. A kormány egy ezred csendőrséget vonultatott fel a rend fenntartására, azonban ez a közérő kevésnek bizonyult, mert bukaresti jelentéseink szerint a választások már az első órákban is súlyos összeütközéseket provokáltak. Madgearu a nemzeti-parasztpárt részéről ma Ploestből autón Bukarestbe ment, ahol Duca belügyminiszternél tiltakozott a hatóságok visszaélése ellen. Érdekes egyébként, hogy az ellenzéki szavazók egyes helyeken revolverrel és fűtykőshotokkal fegyverkeztek fel.

★

Fizetni fog a CFR. Természetesen ez csak ígéret, amint pusztán ígéret volt az elmúlt években talán százszor is. Todorescu, a vasut igazgatója ma megjelent Bratianu Vintilánál és kifejtette, hogy a CFR valószínűleg összeomlás előtt áll különösen azért, mert fizetési kötelezettségeinek nem tud eleget tenni s szállítói nem akarnak már semmi megbízást sem vállalni. A miniszterelnök erre kijelentette, hogy a pénzügyminisztérium a CFR. rendelkezésére bocsátja a legnélkülözhetetlenebb összeget. De van-e olyan összeg, amit a mi vasutunk nem nélkülözhet? Hiszen még az elsikkasztott milliárdokat sem érezte meg... Pedig ezekből fedezni lehetett volna az összes adósságokat.

Kolumbusz tojása

sem volt meglepőbb, mint a „Kompletta” teáskanna függő-szűrője, amelynek használata a tea tökéletes elkészítését teszi lehetővé. A tealevelek teljes kihasználása mellett az ital aromája, ereje kifejeződik és ezáltal a teaivónak páratlan élvezetet nyújt.

A „Kompletta” teáskanna nának birtokába juthat, ha 3 kg. súlyú kitévő „Teáskanna” védjegyjű tea csomagjainak üres borítólappjait az alatti címre beküldi. A hozzávaló cukor-tartó, vagy kis teáskanna, vagy csésze 1 kg. súlyú kitévő teacsomagok borítólappjai ellenében kapható meg. Teakanne-Co., Dresden-A. L.

Erdélyrészi lerakat:

Czitrom Aladár és Tsa.
teanagykereskedők

BRASOV, Strada Portii No. 2.

NYOMTATVÁNYOKAT

szép, izléses és hibátlan kivitelben, bármilyen nyelven készült a modernül berendezett GRÜNFELD-NYOMDA

ÉGETŐ A. & K.

BRASSÓ, KAPU-UTCA 64. SZÁM.

TELEFON 6-77.

Modern vonalzoínvétel! Különleges üzleti könyvek gyártása. Mindenféle könyvek bekötése. Iskola könyvek bekötése a legolcsóbb árban.

KÖZGAZDASÁG

Hogyan bánnak a magyar szakmunkásokkal Bukarestben?

Bukarest. (A Brassói Lapok szerkesztőségétől.) A magyar műszerészeknek nagyon jó híruk van Bukarestben. Alig van olyan nagyobb üzem, ahol ne foglalkoztatnának néhány magyarországi mechanikust. Az írógép, autó, kerékpár és hasonló üzemekben nélkülözhetetlenek ezek a magyar szakmunkások. De az azután, hogy a bukaresti munkaadók, milyen elbánásban részesítik ezeket a szakmunkásokat, az egy egészen külön lapra tartozik. Egy példa a sok közül élénken illusztrálja e nélkülözhetetlen magyar munkások helyzetét.

Egy bukaresti nagy gyár lehozatta Budapestről K. József elsőrangú képzett műszerészt. A munkaügyi minisztérium a gyár kérésére hat hónapi tartózkodási engedélyt adott K. Józsefnek. Még nem telt le ez a hat hónap, amikor a budapesti műszerész kedvező ajánlatot kapott egy kisebb mechanikai gyár tulajdonosától, Aureescu urtól és a következő héten már itt dolgozott. Aureescu ur átvette az

új alkalmazottól az utlevelét, a lejáratfelben lévő tartózkodási engedélyt, továbbá hatszáz lejt.

— Magának csak hatszáz lejtért csinálom meg a tartózkodási engedélyt... mondta a gyáros ur.

De a hatszáz lejes tartózkodási engedély csak nem akart elkészülni. Amikor a műszerész kérte az okmányait és a kifizetett hatszáz lejt, a „gyáros ur” felmondás nélkül kilökte állásából, sőt az okmányait sem volt hajlandó visszaadni. A műszerész mit tehetett volna egyebet, felment a magyar követségre, ahonnan interveniáltak a bukaresti prefekturánál. Hosszas szaladgálás után a műszerész visszakapta az utlevelét. A „gyáros urnak” átadott hatszáz lejt nem sikerült visszaszerezni. sem a munkakönyvét Aureescu ur ezeket bizonyára emlékebe akarja megtartani magának. Ez csupán egy apró eset a sok közül.

Megkezdte a kormány a szesz törvény lassu leépítését

A napokban rendelet fog megjelenni, amely megengedi a rumgyártásra kiadott szesznek likörgyártásra való felhasználását

Temesvár. (A Brassói Lapok tudósítójától) Garoflid, volt miniszter, Bratianu Vintila által felhigitott szesz törvénye megkezdte lassu összeomlását. A higitott szesz a kutyának sem kellett, a szeszszindikátus által felállított megyei, körzeti és tartományi depók katasztrófális forgalmatlansággal birkóztak és mindez a kincstárnak megkérdőjelezte rövid idő alatt másfél milliárdjába került. A másfél milliárdos veszteséget maga Bratianu Vintila is beismerte. Neki ugyan egyénileg nem fájt a szeszpiac krízise, mert, — mint köztudomású, — a liberálisok a szeszpiacot inkább politikailag, mint gazdaságilag vannak érdekelve, mert megbízható forrásból nyertgu Féai L. Enrtáled mégis meggondolkodtatta a másfél milliárdos kár, mert megbízható forrásból nyert értesülésünk szerint megkezdte a szesz törvény lassu leépítését.

A napokban nyilvánosságra jutó kormányintézkedést érdekes árhullámszás előzte meg. Mint ismeretes, a szesz törvény szerint

likörgyártás céljaira a múltban csak borpárlatból készült szeszt volt szabad felhasználni.

Ez a szesz hektóliterfokként 204 lejbe került. Az összeg igen magas, ha figyelembe vesszük, hogy ugyanakkor a gabonából készült szesz ára hektófokként 175 lej volt.

A kormány által szabályozott fenti árnívó nem vált be a gyakorlatban. Egyszerűen nem fogyott a drága borpárlat. Mivel pedig liköröket nem volt szabad az olcsóbb gabonaszeszből előállítani, csak rumot, azt is korlátozott mennyiségben, nemcsak a likör-

gyártásban, hanem általában a szeszpiacra katasztrófális forgalmatlanság következett be. A gabonaszeszből államilag szabályozott aromával ízesített 30 fokos pálinkától nem volt hajlandó mámorba ringatózni a felsőeség nép.

A szesz törvény lassu csődje azzal következett be, hogy a gabonaszesz 175 lejes fokkénti árát 156 lejté szálították le s a napokban megjelenő miniszteri rendelet azoknak a likörgyáraknak, amelyek birtokában vannak az ujonnan előírt autorizációnak, megengedi a rumgyártás céljaira kiadott szesznek likörgyártás céljaira való felhasználását is. Ez az áreszkkenés fokként 48 lejjel teszi olcsóbbá a likörgyárak számára a szeszt. A 25 százalékos áreszkkenés minden valószínűség szerint meg fogja hozni a várt élénkebb forgalmat.

A csődöt mondott román szesz törvény megkezdett lassu leépítése minden valószínűség szerint a palackozási kényszer felszabadítása által folytatódik, amit előre láthatólag a harminc fokos erősségi határ negyven fokra való felemelése fog követni.

A fentiek természetesen nem kedveznek a szeszszindikátus nevű érdekszövetségnek, amely a szeszpiac kíméletlen megrendszabályozásán és a mezőgazdasági szeszgyárak lassu halálán keresztül volt hivatva számlálatlan milliókat profitálni. Garoflid rendszerének fokozatos leépítése, illetve a tendencia, ami a fent regisztrált kormányintézkedésből következethet, jelentékenyen hozzájárul, hogy a szeszszindikátus hosszú idő óta tartó agóniája az annyira várt halállal végződjék. (n.)

MAGYAR ISKOLÁK ÜGYEI

Az iskolák és szülők együttes munkája

A mai gyermeknevelés hivatott munkásai már rég ráeszméltek arra, hogy az iskola csak úgy tud megfelelő eredményeket felmutatni, ha nemcsak a szép munkájában melléje állanak a szülők is és a szülői szeretet és gondoskodást, az otthon varázsát az iskola oktató és nevelő munkájának támogatására sorompóba állítja. A brassói református elemi iskolát fenntartó egyházi és iskolai hatóság áthatva e tudattól, a szülőket értekezletre hívta egybe, hogy ott az egyház vezetői, az iskolák tanerei és a szülők egymással frigyre lépjenek és közös megbeszélés alapján kitermeljék azt a programot, mely a serdülő nemzedék jövőjét van hivatva megalapozni. A szülők nagy megértéssel fogadták az egyház és iskolák vezetőinek törekvését és igen szép számban jelentek meg a ref. egyház üléstermében, hol beható eszme-

eserét folytattak és annak eredményeképp megállapították azokat az irányelveket, amelyek a gyermeket testi és szellemi nevelését az iskolán kívül is biztosítják. Kimondotta az értekezlet, hogy a szülők, nevelők általában a felnőttek, olyan életet kell, hogy folytassanak, mely a gyermekek előtt követendő példaként szerepeljen. Megállapították annak szükségesét, hogy a gyermekek testére és lelkére egyaránt vigyázni kell, ezért a felnőttek kötelességévé tették, hogy a gyermekeket mindenütt, így az utcákon is támogassák, pl. forgalmasabb helyeken az elgázolás veszélyétől megóvni azáltal, hogy átvezetik a gyalogjáróra; a lelküket illetően gondoskodni kell arról, hogy a gyermekek illetlen, vandálkodó beszédet ne halljanak, pontos templombajárással szoktattassanak, a szülők ne csak ellenőrizzék a templomlátogatást, hanem jó példával maguk járjanak elől. Gondoskodni kell arról, hogy a gyermekek romboló hatású mozielőadásokon részt ne vegyenek, hanem csak olyan előadásokat látogassanak, melyeket tanítók javasolnak. Ezért kérelmezni fogják az illetékes hatóságoktól azt is, hogy vasárnap délelőtt, mikor az istentiszteleteket tartják, a mozi előadásokat ne tarthassanak. Alaposan megvitaták a felekezeti iskolák egyházi szellemének fontosságát és jelentőségét és megállapították, hogy az egyházakat iskolafenntartó munkájukban a szülőknek erkölcsi ötelességük a legkifejezettebb támogatni.

A szülői értekezlet imával és énekekkel záródott be. A legközelebbi ilyen értekezletet a ref. szülők és iskolai hatóságok vezetői november hó 6-án, kedden este 6 órakor fogják megtartani a ref. egyház tanács-termében.

Diótermelők figyelmébe!

Sürgős ajánlatot új termesű diób n
1000-2000 kg.-os tételekben kér

MUNTEAN A. Brassó, Vasut-utca 12.

IRODALOM, MŰVÉSZET

A Dohnányi hangversenyhez. Kérjük, hogy az előjegyztetett jegyeket legkésőbb f. hó 13-ig átvenni sziveskedjenek, mivel a nagy érdeklődés következtében — hétfőtől kezdve szabadon rendelkezünk kell a megmaradt jegyekkel. Klingsor hangversenyiroda.

Az Astra zenekonzervatórium értesíti az érdekelteket, hogy a beiratkozásokat meghosszabbította október 15-ig.

SPORT

Október végén lesz a Brassó-Bukarest válogatott mérkőzés

A brassói labdarúgószakosztály felhívására a bukaresti kerület választott elsőnek. A városközi válogatott mérkőzések közül tehát a Brassó-Bukarest mérkőzés biztosítva van. A bukaresti kerület október 28-ikát ajánlja a válogatott mérkőzésre, egyben arra is kéri Brassót, hogy ezt a mérkőzést a fővárosban játsszák le. A feltételek kedvezőek s így ezt a válogatott mérkőzést nem Brassóban, hanem Bukarestben játsszák le, a revansot pedig tavasszal Brassóban.

Ugyancsak október végére, 26-ára Bukarestbe hívják a Colteát, ahol az Unirea-Tricolor lesz az ellenfele. E mérkőzés után következő ünnepi banketten fogják átadni a Colteának, mint az országos labdarúgóbajnokság győztesének, a szokásos tizenegy aranyérmét.

Vasárnap játszik a brassói futbalderbyt. A szezon egyik legizgalmasabb bajnoki mérkőzését játszik le Brassóban vasárnap délután. Brassó két legerősebbnek tartott csapata mér össze erejét az Olympia pályán a bajnoki pontokért s ezt a mérkőzést joggal lehet a brassói derbynek nevezni, ismerve mindkét csapat kiváló képességeit.

A Coltea, az országos bajnokságot, kissé meggyengülve startolt az őszi szezonban. Ed-digi három mérkőzését 12:3 gólaránnyal nyerte meg, mindezek ellenére is csak azt mondhatjuk, hogy az őszi szezonban valamivel gyengébb, mint a tavasszal volt.

Az Olympiában szintén a hanyatlás jelei mutatkoztak az őszi szezonban. Két jó játékos a katonai, s így természetes, hogy az őszi szezon nem a legjobb kilátásokkal kezdte. Öt mérkőzése közül egyet elvesztett, kettőben csak a szerencse s a kitünő kapus segítette eldöntetlenre, két győzelmét a vasutasok és az Ivria ellen érte el, ezek pedig aránylag gyenge csapatok. Méris, az Olympia az a csapat, amely mint mindig, ezuttal is a legtöbb kilátással halad a bajnokság második vagy harmadik helye felé.

A vasárnapi mérkőzés tiszta képet fog nyújtani a két csapat jelenlegi erőviszonyáról. A győzelem a papirforma szerint is, a pályán mutatott forma alapján is a Coltea felé int. Mindenesetre izgalmas, szép mérkőzésre van kilátás.

Ugyancsak vasárnap délután, a Brasovia pályán játszik az erősen feljavult Hargita az Ivria ellen. E mérkőzés favoritja a Brasovia és az Olympia ellen győző Hargita.

HIRDETMÉNY.

A bodoci katonabirtokosság mintegy 30 holdon lévő faállományát f. hó 13-án délelőtt 9 órakor a község házában nyilvános árverésen eladja. Érdeklődők felvilágosítást nyernek alulírottánál.

Simon György elnök.

Halló Erdélyiek Bukarestben!
Grand Restaurant: Caffé Parcul Otetese-
anu Bukarest, Str. Matei Milo (Teatrul National mellett.)
Tuladonos:
BOHM BANDI és Társa
Transilvania étterem. Pontos és gyors kiszolgálás.
Erdélyi falborok.
Esténként Halász Lajos hírneves erdélyi
3352 cigányprimás és zenekara hangversenyez.

Butorban Fischer neve márka

Nieftt butorok: Ökságleltt beszo Fischer Albert
rzné olvetlen tektatse meg butorárúaszt
Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 61

Tartós ondolálás!

(DAUERWELLE) 4-től 6 hónapi garancia
mellett PRÓBACAKKOT BÁRKINEK INGYEN

E. HUMAYER 3015

Hölgyfodrasztati Szalon Brassó, Kut-utca 18 sz.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egy szöveg: 6 lei. - Vastagabb betűvel 12 lei. - Aláírt keresőknek 25% engedmény. - Legkisebb apróhirdetés ára 60 lei. Ugyanazon szövegű apróhirdetés többszöri feladása esetén minden három fizetett megjelenés után egy ingyen-megjelenést adunk. **Hirdetési díjak előre fizetendők.** - Csak válaszbélyeggel felszerelt kérdézkérdésekre válaszolunk.

Minden előfizetőnek, aki az előfizetési díjjal nincsen hátralékban, mindaddig, amíg előfizetése tart, havonként egy tíz-szavas apróhirdetést teljesen ingyen közlünk a Brassói Lapokban. Aki valamely hónapban az ingyen hirdetésre szóló jogát nem veszi igénybe, az a következő hónapokban az elmúlt hónapokra visszamenőleg ezt a jogát már elvesztette. Ezzel szemben azonban joga van minden előfizetőnek későbbi, ezután következő hónapokra szóló jogát előre igénybevenni, még pedig annyi hónapra, ahány hónapra az előfizetési díjat ténylegesen előre befizette.

Vétel — eladás

Olcsón eladó 50 éves, első temetkezési intézet Címe marosvásárhelyi fiókiadóban. 8293

Eladó 2 drb. 1 1/2 tonnas hosszabított 15. Ter típusu „Fiat” alváz, precíz, fizetőképességű állapotban, vásári fuvarozásra kiválóan alkalmas. — Ugyanott eladók eredeti „Fiat” alkatrészek, újak se használtak, hűtő, hengerek, dugattyúk stb. Weiszlowsky és Simon Tg. Mureş. 8497

Azonnali megvételre szeszkontingenst keresek. Ajánlatokat: „Szeszgyár” 8547 jellegre kiadókba kérek.

חפץ נדבך friss vágott liba, zsír, hajt, máj kapható naponta Katz, Fekete-u. 8. 8566

Vasráadás leégett cséplőszekrényeket keres megvételre Koszka János, Timisoara IV., Ötvös-u. 15. Ügynökök díjaztatnak. 8569

Eladó egy elsőrendű két leeres konyhakályha és egy konyhaszekrény. Dán, Romantemplom-u. 43, I. emelet, jobbra. 8571

Őszi ültetésre 10.000 drb. borsmentát veszek, Fazakas Dénes tanító, Eliseni, Odorheiu. 8572

Keresek egy szoba és konyhából álló lakást. Címeiket 8580 sz. alatt a kiadóhivatal továbbítja.

Alkalmi vétel. Egy női szoba, mahagoni, lipcei műtermény és egy előszobagarderober. Postarét 18-A. 8597

Eladó egy vagon prima minőségű múrok. Cím: Elekcs Nándor, Sătulung, jud. Braşov. 8595

Keresek sürgősen jólehető kisebb konyhakályhát. Eladónak jólehető szobakályhát. Kapu-utca 8, I. em. 8594

Hálószoba, ebédlő, konyha és egyéb butorok sürgősen olcsón eladók. Korház utca 33 II. 8925

Eladó esetleg bérbe adó betegség miatt egy modernül felszerelt, 12 kádás, üzemből levő új ecetgyár, 85.000 liter fordító parkkal. Havi szeszkontingens 930 l. Értekezhetni Fejér Sándornál, Mercurea-Ciuc, (Csikszékreda). 8806

200 kgr. elsőrendű havasi méz eladó kgr. 50 lei Szalárdon, 50 kgr.-os bödönökben. Kaali Nagy József, Salárd, jud. Mureş. E 4328

Tölcseres gramofon, 19 lemezzel, 2500 lejért eladó. Parochia Cornesti, Turda. E 3427

Gabonatisztító és lencserosták eladók. Széplaki Károlynál, Ozunban. E 3426

Keresek megvételre egy komplett ebédlőt, lehetőleg szőnyegek is hozzá. Ajánlatokat „Ebédlő” E 3424 jellegre alatt a kiadóba kérek.

Moziberendezés 8 HP. Benzomotorral, kifogástalan állapotban, komplet, eladó. Walter szálloda, Cristur. E 3430

Lecfalvi határban kiadó szántóföld, holdanként is. Érdeklődni Brassó, Kapu-utca 13, Vajna Olga-nál. E 8436

Finom párisander ebédlő és hálóberendezés olcsón eladó. Brassó, Korház-u. 42, Teyerling I. 8603

Egy mahagoni íróasztal, rézágak, szekrények és különböző butorok eladók. Gözfürdő-utca 30. 8604

Állást nyerhet

Negatív-pozitív retoucheur fényképész segédet (nőt) keresek azonnali belépésre vidéki nagyobb városba. Érdeklődni Dimény Gyulánál, Kapu-u. 69. E 3437

Hölgyfodrászathoz elsőrangú ferfimunkást keresek Aradra. Esetleg társulhat. Megkeresések „Jól fizetek” jellegre E 3443 sz. alatt a kiadóba.

Minden külön értesítés helyett.

A szív legmélyebb fájdalommal tudatjuk, hogy

bikfalvi Simon Ádám

v. honvéd hadnagy és postamester

a harctéren szerzett súlyos betegség következtében hosszas szenvedés után f. hó 7-én Bikfalván az Urban elhunyt.

Drága halottunk hült tetemét f. hó 9-én délután 2 órakor helyeztük Bikfalván örök nyugalomra.

Bikfalva, 1928. október 10.

A gyászoló család.

Drága halottunk phenj csendesén!

Fényképész gyakornoknak négy középiskolát végzett fiút és leányt jobb családból felveszek. Foto Angelo, Kapu-u. 69. E 3438

Két megbízható paraktakó jó munkás azonnal felvétetik. — Főris György Deresteyi-ut. E 3442

Két szabó segéd felvétetik. Megyeri, Sepsi-szentgyörgy. 8607

Vegyes cipész munkást keresek, Jakab Albert Kőbánya-u. 11. E 3439

Állást keres

Intelligensebb középkorú nő, háztartás minden ágában jártas, magányos urhoz, vagy anyahelyettesnek is ajánlkozok, vidékre is elmenné. Cím 8543 sz. alatt a kiadóban.

Zongora-mesier ajánlkozok eifeli üzletbe bárhová. Cím 8593 sz. alatt a kiadóban.

Szerény igényű középkorú urinő, házvezetőnőnek elmenne plebániára, vagy bárhová. Cím E 3425 sz. alatt a kiadóban.

25 évi gyakorlattal bíró gazdasági állást keres. Sibiu, Str. Verzelor 42, Horvát István. E 3423

Lakás

Butorozott szoba azonnalra kiadó. Vida, Kapu-utca 31. E 8440

Apolda-u. 14 alatt egy szoba és mellékhelyiség október 15-re kiadó. 8575

Két szoba butorozva, vagy anélkül, óbrassói Malom-u. 8 sz. alatt kiadó, esetleg 8 szobás házam, jömeneteli fizetési lehetőséggel is, egy kisebb elcserelem. E 3431

Gyár-ut 88-a szám alatt levő I. emelet kiadó, 3 szoba, konyha, kamra, fürdőszoba és mellékhelyiségekkel. 8596

Új villában két szoba, konyha, kamra, pince, gyermektelen házaspárnak kiadó. Cím E 3432 sz. alatt a kiadóban.

Malomhegy-utca 6 sz. alatti lakás kiadó. E 3433

Szoba, konyha és kamra kiadó október 15-től. Poduligrad 1. Bolgárszeg. E 3434

Üzlethelyiség kiadó. Czerna u. 7. 7612

Házasság

30 éves bankigazgató ösvegye vagyok, tekintélyes vagyonom van.

Házasságot

kölnök előkelő társadalmi állású urral. Leveleket teljes címmel „Czinos” jellegre a kiadóba kérek. 3919 10

Független urinő idősebb uriember ismeretséget keresi. Fényképes teljes című levelet „Házasság” jellegre E 3441. sz. alatt a kiadóba kérek.

Szórakozás céljából levelezni kívánok intelligens urileánnyal. Leveleket „Téltészték” E 3424 jellegre kiadóba kérek.

Vegyes

Hegesztünk elektromosan motor fejeket, tengelyeket, mindenféle gépszeket teljes garancia mellett Friedrich Testvérek hegesztő telepe, Timisoara. 2492

Autó gummikerek, hó és sárcipők vulkanizálását elvállalja Boeskor Imre, Mercurea-Ciuc. E 3429

Autóhenger-csiszolás

garantáltan a legnagyobb pontossággal

Hansmann autógázban, Brassó, Román templom-u. 54.

Francia anyanyelvű nő, francia nyelvelőket ad, mérsékelt díjazás mellett. Elismeret methodus. angol és német nyelvismerettel. Megheshzés 1—5-ig. Cím: Delvigné, Kertsch-villa, I. 8. 8602

Ar. hajápolás, szépség és hajvágás, onduló manikűr, leszállított ákal. Szentjános-utca

A Brassói Lapok naponta szívesen olvassák!

Magyar lemezuidonságok!

Bőske ma jöttön a zöldre velem
A pesti nő a legszebb
Kérdezd meg az illatorzó Ibolyát
Szállyt tova
Száz szívem ha volna
Pall az mindig volt
Csak maga, csak maga
Ma még tied a szívem
Maga az a nő
Az éj elmúlt, szürkül az ég
Akárhogy fáj
Édes kis angyalom ne sírjál
A csók elszáll
Jön az éregedés

„COMERCIA” gramofon-osztály
Brassó, Fehérpiac 4

Nincs többé ősz haj!

ha FOR-féle hajvízzel 8 napig a haját nedvesíti (nem festék, hanem egy kémiai hajvíz). — Egy üveg ára L. 250

E. HUMAYER

Graşov Kut-utca 13

Szövődéknek

minden vastagságban kender, len és juta

szövőfonalat

gyári árban szállít prompt

REICH kötélgyár Arad, Bul. Reg. Marla 16

FONTOS ÉRTESÍTÉS!

Vidéki kereskedők figyelmébe!

A Brassói Lapok 1929. évi könyvnapotájai sajtó alatt vannak s minden eddigienél gazdagabb tartalommal 4 féle naptár idejében szétküldésre kerül. Minden kereskedőnek érdeke, hogy akár ajándékozás, akár eladás céljára csak olyan naptárakat rendeljen, amelyek megbízhatóságuknál és tartalmuknál fogva a vevők meglegedésére szolgálnak. — A

Brassói Lapok

könyvnapotájait minden kereskedő nyugodt lélekkel adhatja vevői kezébe. **Viszonteladónak** messzemenő kedvezményeket nyújtunk. (Ingyen cégnyomás, rabatt, cse-rejog stb) — Saját érdekében kérjen azonnal árajánlatot.

Brassói Lapok Kiadóhivatala.

ÉRTESÍTÉS!

Tudomására hozom a tisztelt vevőkönseggnek, hogy

megérkezett üzletem számára két waggon **hizott sertés,** szalonna vastagság 15-20 cmtr.

D. N. Căpăţină mészáros.